दैनिक
राज्य लोकतंत्र
नवी दिशा... नवे विचार...

आजचे पंचांग

शुक्रवार, दि. २७ मार्च २०२६
द्वितीय परार्ध, श्वेतवाराह कल्प, वैवस्वत मन्वंतर, युगाब्द ५१२८, शालिवाहन शक १९४८, विक्रम संवत २०८२, पराभवनाम संवत्सर, उत्तरायण, वसंत ऋतु, चैत्र मास, शुक्लपक्ष, नवमी सकाळी १०-०७ पर्यंत, दिवस नक्षत्र- पुनर्वसु दुपारी ३-२४ पर्यंत
चंद्र रास- मिथुन सकाळी ९-३६ पर्यंत
सूर्य रास = मीन, गुरु रास= मिथुन

बांधकामाच्या वेळेत मोठा बदल!

पुणे : बांधकाम प्रकल्पांना दोन तासांची वाढ देऊन बांधकाम व्यावसायिकांना महापालिकेने दिलासा दिला आहे. याआधी सकाळी आठ ते रात्री आठ या वेळेतच बांधकाम प्रकल्पांची कामे करण्याला परवानगी देण्यात आली होती. ती आता दोन तासांनी वाढवली असून, नवीन नियमानुसार सकाळी सात ते रात्री आठ या वेळेत कामे पूर्ण करता येणार आहे. नगर अभियंता अनिरुद्ध पावसकर यांनी हे आदेश काढले आहेत.

आरएनआय : MAHMAR/2021/85884 | शुक्रवार, दि. २७ मार्च, २०२६ | वर्ष - १ | अंक - १८१ | पाने - ४ | पुणे/पिंपरी-चिंचवड

सारांश वृत्त

ट्रकच्या धडकेत ३ जण ठार

बांदा (उत्तर प्रदेश) : गुरुवारी सकाळी येथे दोन ट्रकची समोरासमोर धडक होऊन आग लागल्याने तीन जण जिवंत जळाले आणि एक जण गंभीर जखमी झाला, अशी माहिती पोलिसांनी दिली. बांदा-महोबा राष्ट्रीय महामार्गावर हा अपघात झाला आणि त्यामुळे लागलेल्या भीषण आगीत दोन्ही वाहने भस्मसात झाली, असे त्यांनी सांगितले. ट्रक चालक सुरेश पांडे, सूरज नाथ उर्फ साधू आणि मदतनीस सनी हे वाहनांमध्ये अडकले आणि त्यांचा जागीच मृत्यू झाला.

उमेदवाराला समर्थन दिल्याने पोलीस अधिकारी निलंबित

तिरुवनंतपुरम : ९ एप्रिल रोजी होणाऱ्या विधानसभा निवडणुकीपूर्वी वामनपुरममधील एका एलडीएफ उमेदवाराच्या समर्थनार्थ सोशल मीडियावर संदेश पोस्ट केल्याच्या आरोपावरून एका नागरी पोलीस अधिकाऱ्याला निलंबित करण्यात आले आहे, असे अधिकाऱ्यांनी सांगितले. निलंबित अधिकाऱ्याचे नाव वैशाकन असून तो पांगोड पोलीस ठाण्यात कार्यरत आहे. त्याने सेवा नियमांचे उल्लंघन करून सीपीआय(एम) उमेदवार डी. के. मुरलीधरन नायर यांचा प्रचार केला.

मध्य प्रदेशात लग्न समारंभात विषबाधा

सेहोर : मध्य प्रदेशातील सेहोर जिल्ह्यात एका लग्नसमारंभातील जेवणानंतर १५० हून अधिक लोक आजारी पडले असून, अन्नातून विषबाधा झाल्याचा संशय आहे, असे अधिकाऱ्यांनी गुरुवारी सांगितले. स्थानिक रुग्णालयांमध्ये दाखल झालेल्यांपैकी सर्वजण धोक्याबाहेर होते, असे त्यांनी सांगितले.

समस्येचा सामना करण्यासाठी समन्वयावर देणार भर

केंद्राचा सर्व राज्यांशी ऊर्जामयी संवाद

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : पश्चिम आशियामध्ये सुरू असलेल्या युद्धामुळे भारतातील ऊर्जा सुरक्षेवर दबाव आला आहे. या संकटाचा सामना करण्यासाठी केंद्र सरकार आणि राज्य सरकारे संयुक्त तयारी करत आहेत. याप्रसंगी पंतप्रधान नरेंद्र मोदी उद्या, शुक्रवारी, सर्व राज्ये आणि केंद्रशासित प्रदेशांच्या मुख्यमंत्र्यांशी व्हिडिओ कॉन्फरन्सद्वारे बैठक घेणार आहेत.

मात्र, विधानसभा निवडणुकांच्या तारखा जाहीर झालेल्या राज्यांचे मुख्यमंत्री या बैठकीत सहभागी होणार नाहीत. या बैठकीचा उद्देश 'टीम इंडिया'च्या भावनेत ऊर्जा संकटाचा सामना करण्यासाठी सर्व प्रयत्नांमध्ये समन्वय सुनिश्चित करणे असे सांगितले गेले आहे.

राज्यसभेत इराण युद्धाच्या

वाढत्या संकटावर बोलताना पंतप्रधान मोदींनी सर्व पक्षांना एकतेचे आवाहन केले. त्यांनी सांगितले की, अमेरिका, इस्रायल आणि इराण यांच्यातील संघर्ष कायम राहिल्यास त्याचे जागतिक स्तरावर विपरीत परिणाम होतील आणि भारतालाही यातून बाजू माघार घेता येणार नाही. या परिस्थितीत येणारा काळ भारतासाठी कसोटीचा आहे. राज्य सरकारांचे सहकार्य अत्यंत महत्त्वाचे आहे. देशाने 'टीम इंडिया' म्हणून काम करून या संकटावर मात केली पाहिजे, असे त्यांनी नमूद केले.

केंद्र सरकारची ही बैठक त्या वेळी होत आहे, जेव्हा इराण युद्धासंदर्भातील अनिश्चितता पुन्हा वाढली आहे. होर्मुझ सामुद्रधुनीतून निघणाऱ्या भारतीय जहाजांबाबत इराणने सकारात्मक भूमिका घेतली असली तरी, देशातील अनेक भागांमध्ये ऊर्जा संकटाची चिन्हे दिसत आहेत. तथापि, सरकारने देशातील ऊर्जा साठ्याची माहिती सातत्याने दिली असून पेट्रोलियम मंत्रालयाने जाहीर केले आहे की भारताकडे पुरेसे तेल आणि वायू साठे उपलब्ध आहेत. त्याचबरोबर, नजीकच्या भविष्यात अनेक जहाजे भारतात येण्याची अपेक्षा आहे. अशा परिस्थितीत नागरिकांनी घाबरण्याची गरज नाही, असे स्पष्ट करण्यात आले आहे. २८ फेब्रुवारी रोजी अमेरिका आणि इस्रायलने तेहरान वर केलेल्या हल्ल्याला २७ दिवस पूर्ण झाले असून, आतापर्यंत या युद्धात ३,००० हून अधिक लोक मृत्युमुखी पडले आहेत. अलीकडेच, अमेरिकेचे अध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांनी पाच दिवसांच्या युद्धविरामाची घोषणा केली, मात्र तेहरानवरील हल्ले सुरूच आहेत आणि इराणही प्रत्युत्तर देत आहे.

दोन्ही देशांमध्ये चर्चेची काही प्रमाणात चर्चा झाली असली तरी युद्धविरामाबाबत कोणतीही निश्चित करार झालेले नाही. या पार्श्वभूमीवर पंतप्रधान मोदींच्या नेतृत्वाखाली ऊर्जा सुरक्षेसाठी केंद्र आणि राज्यांमध्ये समन्वय मजबूत करणे ही प्राथमिकता ठरली आहे.

कुवैत आंतरराष्ट्रीय विमानतळावर ड्रोन हल्ला

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

कुवैत : आखाती देशातील तणावाच्या पार्श्वभूमीवर कुवैत आंतरराष्ट्रीय विमानतळावर ड्रोनद्वारे हल्ला करण्यात आला असून या हल्ल्यामुळे विमानतळावरील इंधन टाकीला आग लागल्याची माहिती उड्डाण मंत्रालयाने दिली आहे. सुदैवाने या घटनेत कोणतीही जीवितहानी झालेली नाही.

आखाती देशाच्या नागरी उड्डाण प्राधिकरणाने बुधवारी (२५ मार्च) ऑनलाइन निवेदन जारी करून हल्ल्याची माहिती दिली. या हल्ल्यात मर्यादित नुकसान झाले असून परिस्थिती नियंत्रणात असल्याचे अधिकाऱ्यांनी सांगितले. हल्ल्यानंतर तात्काळ आपत्कालीन प्रक्रिया लागू करण्यात आल्या आणि अग्निशमन दलाने आग नियंत्रणात आणली, असे सांगण्यात आले आहे.

इराण-अमेरिका-इस्रायल यांच्यात संघर्ष सुरू झाल्यापासून कुवैत आंतरराष्ट्रीय विमानतळावर अनेक वेळा ड्रोन हल्ले झाल्याचे समोर आले आहे. १४ मार्च रोजी अनेक ड्रोनद्वारे विमानतळावर हल्ला करण्यात आला होता. त्या वेळी विमानतळाच्या रडार प्रणालीला लक्ष्य करण्यात आले होते. त्या घटनेत कोणतीही जीवितहानी झाली नव्हती. तसेच ४ मार्च रोजी ड्रोनने विमानतळावरील इंधन टाक्यांना लक्ष्य केले होते. त्याआधी प्रवासी टर्मिनलवर झालेल्या एका हल्ल्यात काही प्रवासी किरकोळ जखमी झाले होते आणि काही प्रमाणात नुकसान झाले होते.

मध्यपूर्वेतील वाढत्या संघर्षाच्या पार्श्वभूमीवर विमानतळ आणि महत्त्वाच्या पायाभूत सुविधांवर ड्रोन हल्ल्यांचा धोका वाढल्याचे मानले जात आहे. त्यामुळे सुरक्षा यंत्रणा सतर्क ठेवण्यात आल्या असून विमानतळावरील सुरक्षा व्यवस्था आणखी कडक करण्यात आली आहे. मध्यपूर्वेतील संघर्षाची तीव्रता वाढल्याचे यातून स्पष्ट होते.

देशात इंधन तुटवडा नाही
केंद्र सरकारचा खुलासा

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : देशात पेट्रोल, डिझेल किंवा एलपीजीचा कोणताही तुटवडा नसून भारताकडे सुमारे ६० दिवसांचा तेलसाठा उपलब्ध आहे, अशी माहिती केंद्र सरकारने दिली. तुटवड्याच्या बातम्या या चुकीची माहिती पसरवण्याचा प्रयत्न असल्याचे सांगत सरकारने त्या फेटाळून लावल्या आहेत.

पेट्रोलियम आणि नैसर्गिक वायू मंत्रालय यांनी गुरुवारी याबाबत माहिती देताना सांगितले की, देशात एका महिन्याच्या एलपीजी पुरवठ्याची पूर्ण व्यवस्था करण्यात आली असून सुमारे ८,००,००० टन एलपीजी साठा सुरक्षित आहे. त्यामुळे नागरिकांनी घाबरून इंधन खरेदी करण्याची गरज नाही, असेही स्पष्ट करण्यात आले.

पेट्रोल पंप आणि एलपीजी वितरकांकडे घाबरून खरेदी होत असल्याच्या आणि अनेक ठिकाणी रांगा लागल्याच्या वृत्तांच्या पार्श्वभूमीवर मंत्रालयाने हा खुलासा केला. पश्चिम आशियातील युद्ध सुरू झाल्यानंतर प्रथमच सरकारने कच्चे तेल, इंधन आणि एलपीजी साठ्याचा तपशील जाहीर केला आहे.

सरकारी मालकीच्या तेल विपणन कंपन्यांनी पेट्रोल, डिझेल आणि द्रवीकृत पेट्रोलियम वायूचा पुरवठा सुरळीत सुरू असल्याचे सांगितले. देशभरातील वितरण व्यवस्था नियमितपणे सुरू असून कुठेही तुटवडा नसल्याचे कंपन्यांनी स्पष्ट केले.

इंधन तुटवड्याच्या अफवांमुळे नागरिकांनी घाबरून मोठ्या प्रमाणात खरेदी करू नये, असे आवाहन सरकारने केले असून चुकीची माहिती पसरवणाऱ्यांवर कारवाई करण्याचा इशाराही देण्यात आला आहे.

पाच वर्षे सरकारी योजनांपासून अपात्रता

पाणंद रस्ते अडवणाऱ्यांवर कडक कारवाई

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

मुंबई : राज्यातील ग्रामीण भागातील शेतकऱ्यांच्या सर्वांगीण विकासासाठी सुरू करण्यात आलेल्या "मुख्यमंत्री बळीराजा शेत/पाणंद रस्ते योजना" संदर्भात महसूल व वन विभागाने महत्त्वपूर्ण शासन शुद्धीपत्रक जारी केले असून योजनेच्या अंमलबजावणीत काही महत्त्वाच्या सुधारणा करण्यात आल्या आहेत. शेतरस्त्यांवर अतिक्रमण करणारे किंवा रस्ता अडवणाऱ्यांना थेट पाच वर्षे सरकारी योजनांसाठी अपात्र ठरविण्याचा निर्णय राज्य सरकारने घेतला आहे.

महसूलमंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे यांनी हा निर्णय जाहीर केला असून मुख्यमंत्री देवेंद्र

फडणवीस यांच्या सूचनेनुसार या योजनेत सुधारणा करण्यात आल्या आहेत. यासंदर्भातील शासन निर्णयही जारी करण्यात आला आहे. त्यामुळे शेतरस्ते अडवणे, अतिक्रमण करणे किंवा रस्त्यांवरून वाद निर्माण करणे यावर आता कठोर कारवाई होणार आहे.

नवीन तरतुदीनुसार, पाणंद रस्त्यांवरील अतिक्रमण सात दिवसांच्या आत हटविण्याचे आदेश संबंधितांना दिले जातील. आदेशानंतरही अतिक्रमण हटविले नाही तर प्रशासनाकडून थेट कारवाई करून अतिक्रमण हटविण्यात येईल. तसेच इतर शेतकऱ्यांच्या ये-जा हक्काच्या रस्त्यावर शेती करता येणार नाही. नियमांचे उल्लंघन करणाऱ्यांचे आधार कार्ड आणि फार्मर आयडी पाच वर्षांसाठी ब्लॉक करण्यात येणार असून त्यांना शासनाच्या विविध योजनांचा लाभ मिळणार नाही. या योजनेसाठी कोणतीही भूसंपादन केले जाणार नसल्याचेही शासनाने स्पष्ट केले आहे. शेतकरी स्वेच्छेने जमीन देऊ शकतात, मात्र त्यासाठी नोंदणीकृत दानपत्र किंवा हक्कसोड आवश्यक राहील. एकदा जमीन दिल्यानंतर ती परत मागता येणार नाही. या नोंदणीसाठी मुद्रांक शुल्क आणि नोंदणी शुल्क माफ करण्यात आले आहे.

योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी विधानसभा क्षेत्रस्तरीय समिती पाच शेतकऱ्यांची निवड करण्याचे अधिकार संबंधित आमदारांना देण्यात आले आहेत. कंत्राटदारांची निवड पारदर्शक पद्धतीने करून पात्र कंत्राटदारांचे पॅनेल तयार केले जाईल आणि एकापेक्षा अधिक कंत्राटदारांना समान प्रमाणात काम वाटप करता येईल. कामाच्या रकमेच्या दोन टक्के किंवा किमान पंधरा लाख रुपये इतकी सुरक्षा ठेव अनिवार्य राहणार आहे. तसेच कंत्राटदाराकडे आवश्यक यंत्रसामग्री स्वतःच्या मालकीची असणे बंधनकारक करण्यात आले आहे.

दरम्यान, संबंधित कायद्यांनुसार दिलेल्या आदेशांची अंमलबजावणी करण्याची जबाबदारी महसूल यंत्रणेवर निश्चित करण्यात आली असून शेतरस्ते मोकळे ठेवण्यासाठी प्रशासनाला अधिक अधिकार देण्यात आले आहेत. या निर्णयामुळे ग्रामीण भागातील शेतरस्त्यांचे प्रश्न मार्गी लागण्याची अपेक्षा व्यक्त केली जात आहे.

भागीदार देश म्हणून भारत फ्रान्सकडून आमंत्रित

जी-७ बैठकीसाठी जयशंकर फ्रान्समध्ये

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : भारताचे परराष्ट्रमंत्री एस. जयशंकर हे जी-७ परराष्ट्र मंत्र्यांच्या बैठकीत सहभागी होण्यासाठी गुरुवारी फ्रान्समध्ये दाखल झाले. पश्चिम आशियातील वाढता तणाव, होर्मुझ सामुद्रधुनीतील अडथळे आणि युक्रेनमधील सुरू असलेला संघर्ष हे या बैठकीतील चर्चेचे प्रमुख विषय असणार आहेत.

फ्रान्सचे परराष्ट्र मंत्री जीन-नोएल बॅरोट यांच्या निमंत्रणावरून २६ ते २७ मार्चदरम्यान अब्बाय दे वॉक्स-द-सेर्ने येथे ही दोन दिवसीय बैठक आयोजित करण्यात आली आहे. जी-७ या गटाचा भारत सदस्य नसला तरी सध्या अध्यक्षपद भूषवणाऱ्या फ्रान्सने भारताला भागीदार देश म्हणून आमंत्रित केले आहे.

जी-७ राष्ट्रांमध्ये अमेरिका, कॅनडा, जर्मनी, इटली, फ्रान्स, जपान आणि युनायटेड किंगडम या देशांचा समावेश आहे. याशिवाय युरोपियन युनियन तसेच सौदी अरेबिया, ब्राझील आणि दक्षिण कोरिया यांसारख्या भागीदार देशांचे प्रतिनिधीही या बैठकीत सहभागी झाले आहेत. या बैठकीचा मुख्य केंद्रबिंदू पश्चिम आशियातील वाढता संघर्ष आणि विशेषतः इराणशी संबंधित तणाव हा असणार आहे. होर्मुझ सामुद्रधुनीतील परिस्थिती महत्त्वाची मानली जात आहे. हा सागरी मार्ग जागतिक तेल आणि एलएनजी वाहतुकीच्या जवळपास पाचवा भाग हाताळतो. त्यामुळे या मार्गातील अडथळ्यांचा जागतिक ऊर्जा बाजारपेठ आणि पुरवठा साखळीवर मोठा परिणाम होण्याची शक्यता व्यक्त केली जात आहे. त्यामुळे जागतिक ऊर्जा किमती वाढल्या असून भारतासारख्या आयातीवर अवलंबून असलेल्या देशांमध्ये इंधन सुरक्षेबाबत चिंता वाढली आहे. तणाव कमी करणे, जलवाहतूक पूर्ववत करणे आणि ऊर्जा पुरवठा सुनिश्चित करण्यासाठी राजनैतिक पर्यायांचा आढावा घेण्यासाठी विशेष सत्र आयोजित केले जाण्याची शक्यता आहे. भारताने राजनैतिक संपर्क वाढवला आहे. मध्यपूर्वेतील संकट कायम राहिल्यास इंधन आणि खत सुरक्षेला धोका निर्माण होऊ शकतो, असा इशारा भारताने दिला आहे. ऊर्जा मार्गांमध्ये स्थिरता राखणे हे भारतासाठी महत्त्वाचे प्राधान्य असल्याचे अधिकाऱ्यांनी स्पष्ट केले आहे.

पश्चिम आशियाबरोबरच या बैठकीत युक्रेनमधील युद्ध, पुनर्रचना प्रयत्न, सागरी सुरक्षा आणि जागतिक प्रशासनातील सुधारणा या विषयांवरही चर्चा होणार आहे. जूनमध्ये होणाऱ्या जी-७ नेत्यांच्या शिखर परिषदेसाठी या बैठकीकडे महत्त्वाची पूर्वतयारी म्हणून पाहिले जात आहे. बैठकीच्या निमित्ताने जयशंकर विविध देशांच्या परराष्ट्र मंत्र्यांशी द्विपक्षीय चर्चा करून भारताचे सामरिक आणि आर्थिक हितसंबंध पुढे नेण्याचा प्रयत्न करणार आहेत.

भाजप-टीएमसी समर्थकांत संघर्ष

कोलकाता : पश्चिम बंगालमधील दक्षिण २४ परगणा जिल्ह्यात निवडणूक प्रचारादरम्यान भारतीय जनता पक्ष आणि तृणमूल काँग्रेस समर्थकांमध्ये जोरदार संघर्ष उफाळून आला. परिस्थिती नियंत्रणात आणण्याचा प्रयत्न करणाऱ्या पोलिसांवरही हल्ला करण्यात आला. २९ एप्रिल रोजी होणाऱ्या विधानसभा निवडणुकीच्या दुसऱ्या आणि अंतिम टप्प्यासाठी बसंती मतदारसंघात भाजपचे उमेदवार विकास सरदार प्रचार करत होते. तृणमूल काँग्रेस समर्थकांकडून प्रचाराचे व्हिडिओ चित्रीकरण केले जात होते. यावर भाजप कार्यकर्त्यांनी आक्षेप घेतल्याने दोन्ही गटांमध्ये वाद सुरू झाला.

२०३५ पर्यंत एसटीचा ताफा पूर्ण इलेक्ट्रिक

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

मुंबई : वाढते प्रदूषण आणि इंधन दरांतील अस्थिरतेच्या पार्श्वभूमीवर राज्य परिवहन व्यवस्थेत मोठा बदल करण्याचा निर्णय घेण्यात आला असून २०३५ पर्यंत राज्य परिवहन महामंडळाच्या ताफ्यातील सुमारे १४ हजार बस पूर्णपणे इलेक्ट्रिक करण्यात येणार असल्याची घोषणा परिवहन मंत्री प्रताप सरनाईक यांनी केली.

विधानसभेत नियम २९३ अंतर्गत मांडलेल्या प्रस्तावावर उत्तर देताना त्यांनी ही माहिती दिली. वाढते प्रदूषण आणि इंधन दरांतील चढउतार लक्षात घेता ग्रामीण महाराष्ट्राची जीवनवाहिनी मानल्या जाणाऱ्या महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ

अर्थात एसटीला हरित ऊर्जेची जोड देण्याची गरज असल्याचे त्यांनी सांगितले. या निर्णयामुळे पर्यावरण संरक्षणास मदत होणार असून इंधन खर्च आणि देखभाल खर्चात मोठी बचत होईल. त्यामुळे एसटी महामंडळाची आर्थिक स्थिती सुधारण्यासही मदत होईल, असे सरनाईक यांनी स्पष्ट केले.

दरम्यान, इलेक्ट्रिक वाहनांच्या वापराला प्रोत्साहन देण्यासाठी सरकारकडून विशेष कर सवलती आणि टोल माफी देण्याचा निर्णयही जाहीर करण्यात आला आहे. तसेच राज्य आणि राष्ट्रीय महामार्गांवर दर २५ किलोमीटर अंतरावर चार्जिंग स्टेशन्स उभारण्यात येणार आहेत. ही चार्जिंग स्टेशन्स शक्यतो सौर ऊर्जेवर चालवण्याला प्राधान्य दिले जाईल, असेही त्यांनी सांगितले.

या निर्णयामुळे सार्वजनिक वाहतूक व्यवस्थेत मोठा बदल होण्याची अपेक्षा व्यक्त केली जात असून आगामी काळात राज्यातील परिवहन व्यवस्था अधिक पर्यावरणपूरक करण्यावर सरकारचा भर असणार असल्याचे स्पष्ट झाले आहे.

२०२६ मध्ये मान्सूनचे प्रमाण सरासरीपेक्षा कमी राहण्याचा अंदाज

यंदाचा पावसाळा महाराष्ट्रासाठी आव्हानात्मक

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

मुंबई : यंदाचा पावसाळा महाराष्ट्रासाठी आव्हानात्मक ठरण्याची शक्यता हवामान तज्ज्ञांनी व्यक्त केली आहे. एल निनो या स्थितीमुळे सन २०२६ मध्ये मान्सूनचे एकूण प्रमाण सरासरीपेक्षा कमी राहण्याचा अंदाज वर्तविण्यात आला आहे. विशेषतः जुलै महिन्यापासून पावसात मोठा खंड पडण्याची शक्यता असून शेती आणि अर्थव्यवस्थेवर त्याचा परिणाम होण्याची भीती व्यक्त होत आहे.

तज्ज्ञांच्या मते, यंदा मान्सूनचे आगमन वेळेवर किंवा काही प्रमाणात लवकर होऊ शकते.

जूनच्या पहिल्या आठवड्यात मुंबईसह राज्यात पावसाची सुरुवात होण्याची शक्यता आहे. मात्र, सुरुवातीचा जोर कायम राहणार नाही. जूननंतर पावसाचा वेग कमी होऊन जुलैपासून अनेक भागांत खंड पडू शकतो. हवामान तज्ज्ञांच्या अंदाजानुसार, यंदा पावसाचे एकूण प्रमाण सरासरीच्या सुमारे ९६ टक्क्यांपर्यंत मर्यादित राहू शकते. या घटत्या पावसामुळे खरीप हंगामातील पेरण्या अडचणीत येण्याची शक्यता आहे. राज्यातील काही भागांना या लहरी पावसाचा अधिक फटका बसण्याची शक्यता आहे. विशेषतः मराठवाडा आणि उत्तर महाराष्ट्रात पावसाचे प्रमाण सरासरीपेक्षा खूपच कमी राहू शकते. ऑगस्ट महिन्यातही विदर्भ आणि मराठवाड्यात पावसाची ओढ कायम राहण्याची अंदाज आहे. त्यामुळे पिकांचे नुकसान, धरणांतील पाणीसाठ्यात घट आणि उन्हाळ्यापूर्वीच पाणीटंचाई निर्माण होण्याची भीती व्यक्त होत आहे.

दरम्यान, मे महिन्याच्या अखेरीस किंवा जूनच्या सुरुवातीला अरबी समुद्र आणि बंगालच्या उपसागरात तीव्र चक्रीवादळ निर्माण होण्याची शक्यता आहे. या प्रणालीमुळे मान्सूनच्या सुरुवातीला गती मिळू शकते, मात्र एल निनोच्या प्रभावामुळे हा परिणाम अल्पकालीन राहण्याची शक्यता आहे. जून २०२६ पर्यंत एल निनोची स्थिती कायम राहणार असल्याने ऑगस्ट आणि सप्टेंबरमध्येही पावसाची अनिश्चितता कायम राहू शकते.

पावसाचे प्रमाण कमी राहिल्यास खरीप हंगामातील उत्पादन घटण्याची शक्यता आहे. वेळेवर पाऊस न झाल्यास दुबार पेरणीचे संकट निर्माण होऊ शकते. तसेच भूगर्भातील पाणीपातळी घटणे, धरणे पूर्ण क्षमतेने न भरणे आणि पिण्याच्या पाण्याचा प्रश्न गंभीर होण्याची शक्यता व्यक्त होत आहे. या पार्श्वभूमीवर, शेतकऱ्यांनी हवामानाचा अंदाज लक्षात घेऊन पेरणीचे नियोजन करावे, असे आवाहन तज्ज्ञांकडून करण्यात येत आहे. राज्याच्या कृषी आधारित अर्थव्यवस्थेवर या परिस्थितीचा परिणाम होण्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

राज्यात इंधन तुटवडा नाही; पेट्रोलसाठी रांगा मागणी वाढीमुळे

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नागपूर : इराण-इस्रायल युद्धाच्या पार्श्वभूमीवर देशभरात पेट्रोल आणि डिझेलच्या तुटवड्याच्या अफवा पसरल्यामुळे महाराष्ट्रातील अनेक पेट्रोल पंपांवर प्रचंड गर्दी पाहायला मिळाली आहे. नागरिकांच्या सुरक्षा आणि वाहतूक सुरळीत ठेवण्यासाठी स्थानिक जिल्हा प्रशासनाने दुचाकींना २०० रुपये आणि चारचाकी वाहनांना २००० रुपये इतके इंधन देण्याचे नियम लागू केले आहेत.

मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी याबाबत स्पष्ट केले की, राज्याकडे पुरेसा इंधन साठा उपलब्ध आहे आणि केंद्र सरकारने देखील वारंवार पेट्रोल-डिझेल पुरेसे असल्याचे सांगितले आहे. मात्र, काही शहरांमध्ये नागरिक अनावश्यक रांगा लावून अधिक इंधन भरत असल्यामुळे तणाव निर्माण होतो आणि पुरवठा-सुरवठ्यावर दबाव येतो. "दर महिन्याला आवश्यक तेवढे पेट्रोल आणि डिझेल उपलब्ध आहे, त्यामुळे घाबरून रांगा लावण्याची काही आवश्यकता नाही. पेट्रोल पंपावर काळाबाजार करणाऱ्यांविरुद्ध कडक कारवाई केली जाईल," असे फडणवीस यांनी म्हटले.

सध्या देशातील सर्व रिफायनरी १०० टक्के क्षमतेने कार्यरत आहेत, तसेच कच्च्या तेलाचा पुरेसा साठा उपलब्ध असल्यामुळे इंधनाचा तुटवडा नाही, असेही त्यांनी स्पष्ट केले.

संपादकीय

तेल धक्के आणि सार्वभौम ऊर्जा

जगात पुन्हा एकदा तेलाच्या धक्क्यांची चर्चा सुरू झाली आहे. पश्चिम आशियातील संघर्ष, होर्मूज सामुद्रधुनीतील तणाव आणि वाढते तेल दर यामुळे ऊर्जा हा केवळ आर्थिक विषय राहिलेला नाही. तो आता राष्ट्रीय सुरक्षा, परराष्ट्र धोरण आणि विकास धोरणाचा केंद्रबिंदू बनला आहे.

जगाच्या अर्थव्यवस्थेचे चाक अजूनही तेलावरच फिरते, हे वास्तव आपण वारंवार विसरतो. तंत्रज्ञान, डिजिटल अर्थव्यवस्था, कृत्रिम बुद्धिमत्ता, हरित ऊर्जा यांची चर्चा मोठ्या प्रमाणावर होते; पण जागतिक व्यापार, वाहतूक, उद्योग, शेती, खत उद्योग आणि संरक्षण व्यवस्था या सर्वांचा पाया अजूनही जीवाश्म इंधनांवरच आहे. त्यामुळे तेलाच्या पुरवठ्यातील कोणतीही अडचण ही केवळ ऊर्जा क्षेत्रापुरती मर्यादित राहत नाही, ती संपूर्ण अर्थव्यवस्थेला हादरा देते. पश्चिम आशियातील संघर्षामुळे होर्मूज सामुद्रधुनीतून होणाऱ्या तेल वाहतुकीत अडथळे निर्माण झाले आणि तेल दर झपाट्याने वाढले. जगातील सुमारे वीस टक्के तेल आणि वायू या मार्गातून जात असल्याने या मार्गातील कोणतीही अडचण जागतिक बाजाराला तात्काळ धक्का देते. त्यामुळे या संकटाला सत्तरच्या दशकातील तेल धक्क्यांनंतरचा सर्वात मोठा ऊर्जा धक्का मानले जात आहे. तेल हे भू-राजकारणाचे शस्त्र आहे. ज्यांच्या हातात ऊर्जा संसाधने आहेत, त्यांच्याकडे राजकीय प्रभाव असतो. म्हणूनच ऊर्जा राजनय ही परराष्ट्र धोरणाची महत्त्वाची शाखा बनली आहे. या पार्श्वभूमीवर एक नवा शब्द अधिक महत्त्वाचा ठरतो आणि तो म्हणजे ऊर्जा सार्वभौमत्व. ऊर्जा सार्वभौमत्व म्हणजे देशाच्या ऊर्जा गरजा पूर्ण करण्यासाठी बाह्य जगावर अवलंबून न राहता स्वतःची स्थिर आणि सुरक्षित ऊर्जा व्यवस्था निर्माण करणे. हे केवळ आर्थिक धोरण नाही, तर राष्ट्रीय सुरक्षेचे धोरण आहे. अनेक तज्ज्ञांच्या मते ऊर्जा सार्वभौमत्व हे एकविसाव्या शतकातील राष्ट्रांसाठी अस्तित्वाचे धोरण ठरत आहे. भारतासारख्या देशासाठी हा प्रश्न अधिक गंभीर आहे. भारत आपल्या गरजेच्या बहुतांश तेलासाठी आयातीवर अवलंबून आहे. त्यामुळे जागतिक बाजारात तेल दर वाढले की महागाई वाढते, उद्योगांचा खर्च वाढतो, रुपयावर दबाव येतो आणि आर्थिक तूट वाढते. आंतरराष्ट्रीय संस्थांच्या मते भारत तेल दरातील धक्क्यांना संरचनात्मकदृष्ट्या अत्यंत संवेदनशील आहे. ऊर्जा सुरक्षिततेचा प्रश्न केवळ पुरवठ्याचा नसतो, तर साठवण, वितरण, तंत्रज्ञान, ऊर्जा मिश्रण आणि राजनय यांचा एकत्रित प्रश्न असतो. म्हणूनच अनेक देशांनी रणनीतिक तेल साठे निर्माण केले आहेत, जे संकटाच्या काळात वापरता येतात. ऊर्जा संकटाच्या काळात अर्थव्यवस्था स्थिर ठेवण्यासाठी असे साठे महत्त्वाचे ठरतात. पण केवळ तेल साठे तयार करून ऊर्जा सुरक्षितता मिळत नाही. खरे ऊर्जा सार्वभौमत्व मिळवायचे असेल तर ऊर्जा स्रोतांचे विविधीकरण करावे लागते. सौर ऊर्जा, पवन ऊर्जा, जलविद्युत, अणुऊर्जा, जैवइंधन, इलेक्ट्रिक वाहने, ऊर्जा कार्यक्षमता या सर्व गोष्टी ऊर्जा धोरणाचा भाग असल्या पाहिजेत. अनेक आशियाई देश आता जीवाश्म इंधनावरील अवलंबित्व कमी करण्यासाठी नवीकरणीय ऊर्जेकडे वळत आहेत, कारण आयात केलेले इंधन नेहमीच भू-राजकारणाच्या जोखमीशी जोडलेले असते. ऊर्जा प्रश्नाचा आणखी एक महत्त्वाचा पैलू म्हणजे उद्योग आणि अर्थव्यवस्था. तेल दर वाढले की वाहतूक खर्च वाढतो, उत्पादन खर्च वाढतो, शेतीतील खतांचा खर्च वाढतो आणि शेवटी महागाई वाढते. त्यामुळे तेल हा केवळ ऊर्जा प्रश्न नसून महागाई, विकास आणि रोजगार यांच्याशी जोडलेला प्रश्न आहे. आज जगात ऊर्जा राजकारणात मोठा बदल होत आहे. पूर्वी देश तेलाच्या साठ्यांवर नियंत्रण मिळवण्याचा प्रयत्न करत होते; आता ऊर्जा प्रक्रिया, साठवण, वितरण आणि तंत्रज्ञान यावर नियंत्रण मिळवण्याची स्पर्धा सुरू आहे. म्हणजेच ऊर्जा राजकारण केवळ तेलाच्या विहिरींपासून वीज ग्रिड आणि बॅटरी तंत्रज्ञानापर्यंत पोहोचले आहे. या सर्व परिस्थितीत भारताने ऊर्जा धोरणाकडे केवळ आयात आणि किंमत या दृष्टीने पाहणे पुरेसे राहणार नाही. ऊर्जा हा राष्ट्रीय सुरक्षा, परराष्ट्र धोरण, उद्योग धोरण, पर्यावरण धोरण आणि तंत्रज्ञान धोरण यांचा संयुक्त विषय आहे. ऊर्जा सार्वभौमत्व म्हणजे स्वस्त ऊर्जा एवढाच अर्थ नाही, तर स्थिर, सुरक्षित आणि स्वायत्त ऊर्जा व्यवस्था हा त्याचा खरा अर्थ आहे. तेल धक्के हे इतिहासात अनेकदा आले आहेत. सत्तरच्या दशकातील तेल धक्क्यांनंतर अनेक देशांनी ऊर्जा धोरण बदलले, अणुऊर्जा वाढवली, ऊर्जा कार्यक्षमता वाढवली आणि रणनीतिक साठे तयार केले. आज पुन्हा एकदा तशीच वेळ आली आहे. ऊर्जा प्रश्न हा केवळ अर्थव्यवस्थेचा विषय नाही, तर स्वातंत्र्याचा विषय आहे. ज्याच्याकडे ऊर्जा आहे तो देश स्वतंत्र निर्णय घेऊ शकतो; ज्याच्याकडे ऊर्जा नाही तो देश नेहमीच बाह्य दबावाखाली राहतो. त्यामुळे भविष्यातील जगात खरी स्पर्धा तेलाच्या साठ्यांची नाही, तर ऊर्जा सार्वभौमत्वाची असणार आहे.

अर्थव्यवस्थेची वाढ आणि नैतिकतेची कसोटी

विकास हा शब्द आपण बहुतांश वेळा रस्ते, पूल, विमानतळ, उद्योग, डिजिटल व्यवस्था आणि वाढते उत्पन्न या संदर्भात वापरतो. परंतु विकास ही फक्त भौतिक किंवा आर्थिक संकल्पना नाही. विकास म्हणजे समाजातील संधींचे वाटप, न्यायाची उपलब्धता, प्रशासनातील पारदर्शकता आणि नागरिकांचा राज्यव्यवस्थेवरील विश्वास. या गोष्टी नसतील तर विकासाची आकडेवारी मोठी असली तरी समाजात असंतोष वाढत जातो.

गेल्या काही दशकांत जगभरात एक प्रवृत्ती स्पष्ट दिसते. सरकारे विकासाच्या नावाखाली मोठे प्रकल्प राबवतात, उद्योगांना सवलती देतात, गुंतवणूक आकर्षित करतात आणि शहरांचे रूप बदलतात. या प्रक्रियेत अर्थव्यवस्था वाढते, रोजगार निर्माण होतात, पायाभूत सुविधा सुधारतात. पण याच प्रक्रियेत जमीन अधिग्रहण, पर्यावरणीय नुकसान, लहान उद्योगांचे नुकसान, कामगारांचे प्रश्न आणि शहर ग्रामीण दरी वाढण्याचे प्रश्नही निर्माण होतात. येथेच विकासाची नैतिकता महत्त्वाची ठरते.

शासनव्यवस्थेतील नैतिकता म्हणजे निर्णय प्रक्रियेत सार्वजनिक हिताला प्राधान्य देणे. कायद्याच्या चौकटीत राहून, पारदर्शक पद्धतीने आणि सर्व घटकांचा विचार करून निर्णय घेणे ही नैतिक प्रशासनाची मूलभूत अट आहे. परंतु अनेकदा निर्णय प्रक्रियेत राजकीय दबाव, उद्योगांचा प्रभाव, निवडणूक गणित किंवा तात्कालिक लोकप्रियता यांचा प्रभाव दिसतो. राजकारण आणि अर्थकारण यांचे संबंध आज पूर्वीपेक्षा अधिक गुंतागुंतीचे झाले आहेत. मोठे उद्योग, पायाभूत प्रकल्प, संरक्षण व्यवहार, डिजिटल डेटा, औषध उद्योग, ऊर्जा क्षेत्र या सर्व ठिकाणी सरकार आणि खाजगी क्षेत्र यांचे संबंध अत्यंत जवळचे झाले आहेत. या संबंधांत पारदर्शकता नसेल तर हितसंबंधांचा संघर्ष निर्माण होतो. धोरणे सार्वजनिक हितासाठी की विशिष्ट उद्योग गटांसाठी हा प्रश्न निर्माण होतो. त्यामुळे सुशासनात नैतिकता हा केवळ तात्त्विक विषय नसून आर्थिक व्यवस्थेच्या स्थैर्याशी संबंधित विषय आहे.

» आर्थिक वाढ, पायाभूत सुविधा आणि जागतिक गुंतवणूक यामुळे भारतासह अनेक देश प्रगतीच्या नव्या टप्प्यावर पोहोचत आहेत. मात्र विकासाचा वेग वाढत असताना प्रशासन, राजकारण आणि उद्योग यांच्या निर्णयांमध्ये नैतिकतेचा अभाव दिसू लागला तर ही वाढ समाजासाठी असंतुलन निर्माण करू शकते.

समाजातील विषमता हा विकासाच्या नैतिकतेशी संबंधित आणखी एक महत्त्वाचा मुद्दा आहे. अर्थव्यवस्था वाढत असताना श्रीमंत अधिक श्रीमंत आणि गरीब अधिक गरीब होत असतील तर विकासाचा लाभ समान पद्धतीने पोहोचत नाही असे स्पष्ट होते. शहरांमध्ये उंच इमारती उभ्या राहतात, पण झोपडपट्ट्या तशाच राहतात; उद्योग वाढतात, पण असंघटित कामगारांचे जीवन बदलत नाही; डिजिटल अर्थव्यवस्था वाढते, पण ग्रामीण भागात मूलभूत सुविधा नसतात. ही परिस्थिती विकासाच्या मॉडेलवर प्रश्नचिन्ह निर्माण करते.

नैतिकतेचा प्रश्न पर्यावरणाशीही जोडलेला आहे. मोठे प्रकल्प, खाणकाम, औद्योगिक विस्तार, जलसंपत्ती प्रकल्प यामुळे पर्यावरणावर मोठा परिणाम होतो. विकास आणि पर्यावरण यांच्यात संघर्ष असल्याचे चित्र अनेकदा उभे केले जाते. परंतु दीर्घकालीन विकासासाठी पर्यावरण संरक्षण आवश्यक आहे हे आता जगभर मान्य झाले आहे. पाणी, हवा, जमीन, जंगल ही संसाधने नष्ट झाली तर आर्थिक विकास टिकू शकत नाही. आज डिजिटल युगात नैतिकतेचे नवे प्रश्न निर्माण झाले आहेत. नागरिकांचा डेटा, डिजिटल व्यवहार, कृत्रिम बुद्धिमत्ता, निगराणी व्यवस्था, सोशल मीडिया यांचा वापर कसा केला जातो हा मोठा प्रश्न आहे. तंत्रज्ञानामुळे प्रशासन अधिक कार्यक्षम होऊ शकते, भ्रष्टाचार कमी होऊ शकतो, सेवा जलद मिळू शकतात. लोकशाही व्यवस्थेचा पाया विश्वासावर असतो. नागरिकांना न्याय मिळेल, प्रशासन निष्पक्ष असेल, धोरणे सार्वजनिक हितासाठी असतील, कराचा पैसा योग्य ठिकाणी वापरला जाईल असा विश्वास नागरिकांना वाटला पाहिजे. हा विश्वास तुटला तर लोकशाहीची रचना टिकून राहते, पण तिचा आत्मा कमजोर होतो. त्यामुळे नैतिकता ही लोकशाहीची मूलभूत अट आहे.

भारतासमोर आज मोठी संधी आहे. लोकसंख्या, बाजारपेठ, तंत्रज्ञान, उद्योग, जागतिक राजकारणातील बदल या सर्व गोष्टी भारतासाठी अनुकूल आहेत. या संधीचे रूपांतर दीर्घकालीन विकासात करायचे असेल तर प्रशासनिक आणि राजकीय नैतिकता मजबूत करावी लागेल. विकासाचा वेग आणि नैतिकतेची दिशा या दोन्ही गोष्टी एकत्र ठेवल्या तरच समाज स्थिर आणि समृद्ध होऊ शकतो. विकास तो समाजाच्या मूल्यव्यवस्थेशी संबंधित विषय आहे. एखादा देश किती श्रीमंत आहे यापेक्षा त्या देशात न्याय किती आहे, समान संधी किती आहेत, प्रशासन किती पारदर्शक आहे आणि नागरिकांना व्यवस्था किती विश्वासार्ह वाटते यावर त्या देशाचा खरा विकास ठरतो. विकासाची कसोटी अर्थव्यवस्थेच्या वाढीत नसते, ती राज्यकारभाराच्या नैतिकतेत असते.

८६० कोटींहून अधिक मालमत्ता कर वसूल

अभय योजनेचा लाभ घेण्याचे महापालिकेचे आवाहन

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पिंपरी : पिंपरी चिंचवड महानगरपालिकाच्या कर आकारणी व कर संकलन विभागामार्फत चालू आर्थिक वर्षात मालमत्ता कर वसुलीत मोठी वाढ झाली असून दि. १ एप्रिल २०२५ ते २४ मार्च २०२६ या कालावधीत तब्बल ८६० कोटी ५९ लाख रुपयांचा मालमत्ता कर वसूल करण्यात आला आहे. नागरिकांचा वाढता प्रतिसाद, कर संकलन विभागाचे नियोजनबद्ध कामकाज, विविध सवलतींची प्रभावी अंमलबजावणी तसेच ऑनलाइन व ऑफलाइन सुविधा उपलब्ध करून दिल्यामुळे कर संकलनात वाढ झाल्याचे महापालिकेने स्पष्ट केले आहे.

महापौर रवि लांडगे यांनी कर भरणा करणाऱ्या नागरिकांचे आभार मानले असून, ज्या थकबाकीदार नागरिकांनी अद्याप मालमत्ता कर भरलेला नाही त्यांनी अभय योजनेचा लाभ घेऊन तात्काळ कर भरणा करावा, असे आवाहन केले आहे. थकबाकीदार नागरिकांना दिलासा देण्यासाठी महापालिकेमार्फत अभय योजना लागू करण्यात आली असून या योजनेअंतर्गत दि. १ मार्च २०२६ ते ३१ मार्च २०२६ या कालावधीत थकीत मालमत्ता कराची रक्कम एकरकमी भरल्यास विलंब दंडावर ९० टक्के सवलत देण्यात येत आहे. या योजनेचा लाभ घेण्यासाठी आता मोजकेच दिवस शिल्लक राहिले आहेत.

पिंपरी चिंचवड शहरात सध्या निवासी, बिगरनिवासी, औद्योगिक व इतर मिळून सुमारे ७ लाख ३२ हजार मालमत्तांची नोंद असून त्यापैकी ५ लाख ७२ हजार ९०२ मालमत्ताधारकांनी मालमत्ता कराचा भरणा केला आहे. दरवर्षी कर भरणाऱ्यांची संख्या वाढत असल्याचे दिसून येत आहे. ज्या मालमत्ताधारकांनी अद्याप कर भरलेला नाही अशा थकबाकीदारांवर जप्ती तसेच नळ कनेक्शन खंडित करण्याची कारवाई करण्यात येत असल्याची माहिती कर आकारणी व कर संकलन विभागाचे उपायुक्त सचिन पवार यांनी दिली.

दि. १ एप्रिल २०२५ ते २३ मार्च २०२६ या कालावधीत वाकड विभागीय कार्यालयांतर्गत सर्वाधिक १०६ कोटी १२ लाख रुपयांची मालमत्ता कर वसुली झाली आहे. त्याखालोखाल थेरगाव विभागातून ८७ कोटी ४९ लाख, चिखली ७४ कोटी १० लाख, किवळे ५९ कोटी ८६ लाख, भोसरी ५६ कोटी ३४ लाख, कस्पटे वस्ती ५५ कोटी ८६ लाख, मोशी ५५ कोटी ४५ लाख, चिंचवड ५४ कोटी १९ लाख, पिंपरी वाघेरे ४७ कोटी ६० लाख, सांगवी ४२ कोटी ७६ लाख, मनपा भवन ३८ कोटी ९६ लाख, आकुर्डी ३७ कोटी ९० लाख, चऱ्होली ३४ कोटी ५७ लाख, फुगेवाडी-दापोडी ३३ कोटी ६९ लाख, दिघी-बोपखेल २५ कोटी ५० लाख, तळवडे २३ कोटी ३५ लाख, निगडी प्राधिकरण १९ कोटी २३ लाख तर पिंपरी नगर विभागातून ७ कोटी ६२ लाख रुपयांची वसुली झाली आहे.

महापालिका आयुक्त डॉ. विजय सुर्यवंशी यांनी सांगितले की, कर संकलन विभागाने नियोजनबद्ध पद्धतीने केलेल्या कामकाजामुळे आणि नागरिकांना उपलब्ध करून दिलेल्या सुलभ सुविधांमुळे कर वसुलीत वाढ झाली आहे. अभय योजनेअंतर्गत दिली जाणारी ९० टक्के सवलत ही नागरिकांसाठी मोठी संधी असून थकबाकीदारांनी या कालावधीत कर भरून दंडमाफीचा लाभ घ्यावा. तसेच कर न भरणाऱ्यांवर नियमानुसार कठोर कारवाई करण्यात येत असल्याचे त्यांनी स्पष्ट केले.

भामा आसखेड पाणीपुरवठा प्रकल्पाची पाहणी

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पिंपरी : पिंपरी चिंचवड शहराच्या भविष्यातील पाणीगरजा लक्षात घेता भामा आसखेड धरण पाणीपुरवठा प्रकल्प अत्यंत महत्त्वाचा असून हा प्रकल्प नियोजित वेळेत पूर्ण करण्यासाठी कामांना गती द्यावी, अशा सूचना महापौर रवि लांडगे यांनी संबंधित अधिकाऱ्यांना दिल्या.

पिंपरी चिंचवड महानगरपालिकामार्फत राबविण्यात येत असलेल्या भामा आसखेड धरण पाणीपुरवठा योजनेची महापौरांनी प्रत्यक्ष पाहणी करून कामांचा सविस्तर आढावा घेतला. शहरातील वाढत्या लोकसंख्येच्या पार्श्वभूमीवर नागरिकांना मुबलक व नियमित पाणीपुरवठा करण्याच्या दृष्टीने हा प्रकल्प महत्त्वाचा मानला जात आहे. या वेळी उपमहापौर शर्मिला बाबर, स्थायी समिती सभापती अभिषेक बारणे, विरोधी पक्षनेते भाऊसाहेब भोईर, शहर सुधारणा समिती सभापती संजय काटे, नगरसदस्य तसेच महापालिका आयुक्त डॉ. विजय सूर्यवंशी, मुख्य अभियंता प्रमोद ओंभासे आणि पाणीपुरवठा विभागाचे अधिकारी उपस्थित होते.

महापौरांनी मौजे वाकी तर्फे वाडा येथे उभारण्यात येत असलेल्या अशुद्ध जल उपसा केंद्राच्या कामाची माहिती घेतली. या केंद्रातून दररोज १६७ दशलक्ष लिटर पाणी शहरासाठी उपलब्ध होणार असल्याची माहिती अधिकाऱ्यांनी दिली. या उपसा केंद्रापासून तळेगाव येथील ब्रेक प्रेशर टँकपर्यंत टाकण्यात येणाऱ्या ७.३० किलोमीटर लांबीच्या १७०० मि.मी. व्यासाच्या रायझिंग मेन जलवाहिनीच्या कामाच्या प्रगतीचाही आढावा घेण्यात आला.

विकासकामांच्या प्रस्तावांना स्थायी समितीची मंजुरी

पायाभूत सुविधा आणि नागरी सेवांना गती मिळण्याची अपेक्षा

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पिंपरी : पिंपरी चिंचवड महानगरपालिकेच्या स्थायी समिती बैठकीत शहरातील विविध विकासकामांशी संबंधित प्रस्तावांना तसेच विविध विभागांच्या खर्चास मान्यता देण्यात आली.

या निर्णयांमुळे पायाभूत सुविधा आणि नागरी सेवांना गती मिळण्याची अपेक्षा व्यक्त होत आहे.

पिंपरी येथील मुख्य प्रशासकीय भवनात झालेल्या या बैठकीच्या अध्यक्षस्थानी स्थायी समिती सभापती अभिषेक बारणे होते. यावेळी महापालिका आयुक्त डॉ. विजय सूर्यवंशी, स्थायी समिती सदस्य तसेच वरिष्ठ अधिकारी उपस्थित होते.

बैठकीत पीएमपीएमएल संस्थेस सातव्या वेतन आयोगाच्या फरकाचा द्वितीय हप्ता देण्यासाठी अपवादात्मक बाब म्हणून सन २०२५-२६ च्या संचलन तुटीपोटी आगाऊ रक्कम मंजूर करण्यात आली. तसेच चिखली येथील ५ दशलक्ष लिटर क्षमतेच्या अल्ट्राफिल्ट्रेशन प्रकल्पातून प्रक्रिया केलेले सांडपाणी पुरविण्याच्या प्रस्तावालाही मान्यता देण्यात आली.

सायकलिंग व शाश्वत दळणवळण उपक्रमांसाठी नागरी संवाद व जनसंपर्कासाठी सल्लागार नेमणुकीस मंजुरी देण्यात आली. सायकल ट्रॅक, सायनेज आणि संबंधित पायाभूत सुविधांसाठी मिळालेल्या अनुदानातून खर्च करण्यासही हिरवा कंदील देण्यात आला. याशिवाय प्रभाग क्रमांक ८ मधील बालाजीनगर आणि प्रभाग क्रमांक ७ मधील शांतीनगर झोपडपट्टी येथे जीर्ण सामुदायिक शौचालये पाडून नवीन शौचालये उभारण्यास मान्यता देण्यात आली. तसेच जलतरण तलाव भाडेतत्त्वावर चालविणे, महापालिका रुग्णालयांसाठी कंत्राटी वैद्यकीय कर्मचारी नेमणे, राष्ट्रीय निवृत्तीवेतन योजनेसाठी अंशदायी कर्मचाऱ्यांची संख्या वाढविणे, विविध विभागांसाठी लॅपटॉप खरेदी आणि औष्णिक धुरीकरणासाठी आवश्यक वाहने भाड्याने घेणे आदी प्रस्तावांनाही मंजुरी देण्यात आली.

महापौर रवि लांडगे यांचा विश्वास, सुधारित अर्थसंकल्प मंजूर

शाश्वत विकासाला चालना देणारा अर्थसंकल्प

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पिंपरी : पिंपरी चिंचवड महानगरपालिकाचा सुधारित अर्थसंकल्प २०२६-२७ हा उपसूचनांसह मंजूर करण्यात आला असून शहराच्या सर्वांगीण आणि शाश्वत विकासाला चालना देणारा हा अर्थसंकल्प ठरेल, असा विश्वास महापौर रवि लांडगे यांनी व्यक्त केला.

पिंपरी येथील मुख्य प्रशासकीय इमारतीतील यशवंतराव चव्हाण सभागृहात महापौरांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या अर्थसंकल्पीय विशेष सभेत हा निर्णय घेण्यात आला. या वेळी सत्तारूढ पक्षनेते प्रशांत शितोळे, विरोधी पक्षनेते भाऊसाहेब भोईर, स्थायी समिती सभापती अभिषेक बारणे, तसेच विविध समित्यांचे सभापती, नगरसदस्य आणि महापालिका आयुक्त डॉ. विजय सुर्यवंशी उपस्थित होते.

सभेच्या सुरुवातीला अभिषेक बारणे यांनी अर्थसंकल्प सादर केला. त्यानंतर त्यावर सविस्तर चर्चा झाली. महापौर रवि लांडगे म्हणाले, शहरातील पाणीपुरवठा हा सर्वात महत्त्वाचा प्रश्न असल्याने या अर्थसंकल्पात त्यासाठी सर्वाधिक निधीची तरतूद करण्यात आली आहे. दिवंगत अजित पवार यांच्या स्मरणार्थ ‘अजित सृष्टी’साठी ५ कोटी, ‘कलाकार कट्टा’साठी २ कोटी, तसेच लोकनेते लक्ष्मण जगताप यांच्या नावाने आरोग्य सेवा हेल्पलाईन उभारण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. भटक्या श्वानांच्या समस्येसाठी ६ कोटी, सौरऊर्जा प्रकल्पासाठी ५ कोटी, कामगार कट्ट्यासाठी ४ कोटी, स्टॉर्म वॉटर लाईनसाठी ५ कोटी आणि हॉकर्स झोनसाठी १ कोटी रुपयांची तरतूद करण्यात आली आहे.

पर्यावरणपूरक शहराच्या दृष्टीने ‘ऑक्सिजन पार्क’ आणि २०३ उद्यानांच्या हरितीकरणासाठी २ कोटी रुपयांचा निधी प्रस्तावित आहे. प्रत्येक नगरसेवकाला १० लाखांचा निधी देण्याचा निर्णय स्थानिक विकासकामांना गती देणारा ठरेल. तसेच इंद्रायणी नदीसाठी रिव्हरफ्रंट विकास, महात्मा फुले स्मारकासाठी निधी आणि स्वतंत्र क्रीडा धोरणासाठी तरतूद करण्याच्या उपसूचनाही यावेळी मांडण्यात आल्या.

महापौरांनी सांगितले की, शहरातील विकासकामांसाठी निधीची कमतरता भासल्यास राज्य व केंद्र शासनाकडून सहकार्य घेतले जाईल. स्वच्छ, पारदर्शक आणि गतिमान प्रशासनासाठी आवश्यक सुधारणा केल्या जातील. पाणी, शिक्षण, आरोग्य, स्वच्छता, पर्यावरण, क्रीडा आणि स्थापत्य या सर्व क्षेत्रांत काम करण्यावर भर दिला जाणार आहे.

आयुक्त डॉ. विजय सुर्यवंशी म्हणाले, लोकप्रतिनिधींकडून मिळालेल्या सूचनांमुळे शहराच्या गरजांची सखोल माहिती मिळाली आहे. नागरिकांच्या अपेक्षांनुसार पारदर्शक आणि तत्पर प्रशासन देण्यासाठी महापालिका कटिबद्ध आहे.

कामात टाळाटाळ करणाऱ्या किंवा जाणीवपूर्वक चुकीचे काम करणाऱ्या अधिकारी-कर्मचाऱ्यांवर कठोर कारवाई करण्यात येईल. तसेच पाणीपुरवठा, अनधिकृत बांधकामे आणि अतिक्रमण यांसारख्या प्रश्नांवर समन्वयातून ठोस उपाययोजना केल्या जातील, असे त्यांनी स्पष्ट केले.

पवना धरणातून १०० एमएलडी अतिरिक्त पाणी

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पिंपरी : पिंपरी चिंचवड शहराच्या पाणीटंचाईच्या प्रश्नावर राज्य सरकारने महत्त्वाचा निर्णय घेत पवना धरणातून १०० एमएलडी अतिरिक्त पाणी उचलण्यास तत्त्वतः मान्यता दिली असून याबाबत पुढील १५ दिवसांत कार्यवाही करण्याचे आदेश जलसंपदा मंत्री राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी दिले आहेत.

आमदार शंकर जगताप यांनी विधानसभेत या प्रश्नावर आग्रही भूमिका घेतल्याने हा निर्णय झाला असल्याचे सांगण्यात आले.

राज्याच्या विधिमंडळ अधिवेशनादरम्यान पिंपरी चिंचवड शहराच्या पाणीप्रश्नावर महत्त्वाची बैठक पार पडली. या बैठकीत पवना धरणातून १०० एमएलडी अतिरिक्त पाणीसाठा उचलण्याबाबत निर्णय घेण्यात आला. तसेच भामा आसखेड प्रकल्पासाठी मावळ तालुक्यातील मौजे शिरे येथील ०.९५ हेक्टर जमीन जलसंपदा विभागाकडून कायमस्वरूपी हस्तांतरित करण्याबाबतही आदेश देण्यात आले आहेत.

या निर्णयामुळे शहरातील नागरिकांना विशेषतः उन्हाळ्यात मोठा दिलासा मिळणार असल्याचे आमदार शंकर जगताप यांनी सांगितले.

या बैठकीला जलसंपदा विभागाचे अधिकारी, नगरविकास विभागाचे अधिकारी तसेच पिंपरी चिंचवड महानगरपालिकाचे अधिकारी उपस्थित होते. शहराच्या वाढत्या लोकसंख्येच्या पार्श्वभूमीवर पाण्याची गरज मोठ्या प्रमाणात वाढत असून त्यासाठी अतिरिक्त पाणीस्रोत उपलब्ध करणे आवश्यक असल्याचे यावेळी स्पष्ट करण्यात आले.

दैनिक राज्य लोकतंत्र हे पत्र मुद्रक, प्रकाशक मालक सीमा भिमराव मस्के यांनी जगमित्र प्रिंटर्स ॲण्ड सेल्स कॉर्पोरेशन सुमतीनगर, जालना रोड, बीड येथे छापून कार्यालय दैनिक राज्य लोकतंत्र, राजीव गांधी चौक, कॅनाल रोड, बीड, ता.जि. बीड, ४३११२२ (महाराष्ट्र) येथे प्रकाशित केले. **संपादक** - सीमा मस्के (मोकाशे) । **कार्यकारी संपादक** - सुभाष विलासराव चौरे या अंकात प्रकाशित झालेल्या मजकुरातील मतांशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही. न्यायालयीन वाद बीड न्यायकक्षेत. EMAIL- RAJYALOKTANTRA@GMAIL.COM NO.L SB/BEED RNP-206/2024-26

सारांश वृत्त

सहा महिन्यांपासून फरार आरोपी अटकेत

बारामती: हॉटेल व्यवसायात व्यवस्थापक म्हणून काम करताना मालकाचा विश्वासघात करून तब्बल ३४ लाख रुपयांचा अपहार करणाऱ्या आणि मागील सहा महिन्यांपासून फरार असलेल्या आरोपीला बारामती शहर पोलिसांनी अटक केली आहे. दत्तात्रय पोपटराव खुळे (रा. माळेगाव, ता. बारामती) असे अटक करण्यात आलेल्या आरोपीचे नाव आहे, अशी माहिती बारामती शहर पोलीस ठाण्याचे वरिष्ठ पोलीस निरीक्षक श्रीशैल चिवडशेट्टी यांनी दिली. आरोपी दत्तात्रय खुळे हा बारामतीतील एका नामांकित हॉटेलमध्ये व्यवस्थापक म्हणून कार्यरत होता. व्यवस्थापक पदावर काम करत असताना त्याने हॉटेल मालकाचा विश्वास संपादन करून आर्थिक व्यवहाराची जबाबदारी स्वतःकडे घेतली होती. त्याने हॉटेलच्या आर्थिक व्यवहारात गैरव्यवहार करून एकूण ३४ लाख ३३ हजार ३९३ रुपयांचा अपहार केल्याचे तपासात निष्पन्न झाले.

उपसरपंचपदी पूजा पोंदकुले यांची बिनविरोध निवड

भिगवण : डिकसळ ग्रामपंचायतीच्या उपसरपंचपदी पूजा गोरख पोंदकुले यांची बिनविरोध निवड करण्यात आली. माजी उपसरपंच ज्ञानेश्वरी देविदास कुंभार यांनी राजीनामा दिल्यामुळे उपसरपंच पद रिक्त झाले होते. त्यानुसार दि. २३ रोजी उपसरपंच पदासाठी निवडणूक प्रक्रिया पार पडली. पूजा पोंदकुले यांचा एकमेव अर्ज प्राप्त झाल्याने त्यांची बिनविरोध निवड जाहीर करण्यात आली. निवडणूक अधिकारी म्हणून प्रतिभा देवकाते यांनी काम पाहिले, तर सरपंच मनीषा संदीप गवळी अध्यक्षस्थानी होत्या. या सभेला एकूण ८ पैकी ८ सदस्य उपस्थित होते. सर्वानुमते निवडीचे स्वागत करण्यात आले. सदस्यांनी नवनिर्वाचित उपसरपंच पूजा पोंदकुले यांचे अभिनंदन केले.

४२०७ कोटींचे काम चार वर्षांत पूर्ण होणार

तळेगाव–चाकण–शिक्रापूर महामार्गाला मंजुरी

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

चाकण : तळेगाव–चाकण–शिक्रापूर (महामार्ग ५४८-डी) या महत्त्वाच्या महामार्गाच्या सुधारणा व विस्तारीकरणाच्या कामाला राज्य शासनाने अखेर मंजुरी दिली असून सुमारे ४२०७ कोटी रुपये खर्चाचे हे काम मॉंटे कार्लो लिमिटेड या कंपनीला देण्यात आले आहे. पुढील चार वर्षांत हा महामार्ग पूर्ण करण्यात येणार आहे.

पुणे जिल्ह्यातील औद्योगिक व वाहतूक दृष्टीने अत्यंत महत्त्वाचा असलेला हा महामार्ग विकसित झाल्यानंतर तळेगाव, चाकण आणि शिक्रापूर परिसरातील वाहतूक कोंडी मोठ्या प्रमाणात कमी होणार असून औद्योगिक विकासालाही चालना मिळणार आहे. राज्यातील दळणवळण अधिक सुलभ करण्यासाठी महामार्गांचे जाळे विकसित करण्याचे निर्देश मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी दिले होते.

त्यानुसार या महामार्गाच्या कामाला गती देण्यात आली.

सुमारे ५३.२ किलोमीटर लांबीचा हा मार्ग चार पदरी उन्नत तसेच जमिनीला समांतर रस्ता म्हणून विकसित केला जाणार आहे. तळेगाव ते चाकण दरम्यान राष्ट्रीय महामार्ग ५४८-डी च्या ० ते २६ किलोमीटर अंतरामध्ये चार पदरी उन्नत रस्ता आणि चार पदरी समांतर रस्ता असणार आहे. तर चाकण ते शिक्रापूर दरम्यान २६ ते ४३ किलोमीटर लांबीमध्ये चार पदरी समांतर महामार्गाची डीएफबीओटी (डिझाइन, फायनान्स, बिल्ड, ऑपरेट अँड ट्रान्सफर) पद्धतीने सुधारणा करण्यात येणार आहे.

या महामार्गासाठी राज्याचे माजी उपमुख्यमंत्री दिवंगत अजित पवार, सार्वजनिक बांधकाममंत्री शिवेंद्रसिंहराजे भोसले, आमदार बाबाजी काळे तसेच शिरूर व मावळ तालुक्यातील आमदारांनी सातत्याने पाठपुरावा केला होता. त्यानंतर मंत्रिमंडळाने या प्रकल्पाला अंतिम मंजुरी दिली.

या रस्त्याच्या कामाबाबत मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या अध्यक्षतेखाली विधानभवन येथे मंत्रिमंडळ पायाभूत सुविधा समितीची बैठक पार पडली. या बैठकीत प्रकल्पास मान्यता देण्यात आली. बैठकीस उपमुख्यमंत्री सुनेत्रा अजित पवार, मुख्य सचिव राजेश अग्रवाल, महाराष्ट्र राज्य पायाभूत सुविधा विकास महामंडळाचे व्यवस्थापकीय संचालक बिजेश दीक्षित, सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे अपर मुख्य सचिव मिलिंद म्हैसकर यांच्यासह संबंधित विभागाचे वरिष्ठ अधिकारी उपस्थित होते.

हा महामार्ग पूर्ण झाल्यानंतर तळेगाव–चाकण–शिक्रापूर हा औद्योगिक पट्टा अधिक वेगाने विकसित होणार असून वाहतूक कोंडी कमी होऊन प्रवासाचा वेळ मोठ्या प्रमाणात वाचणार आहे. तसेच पुणे जिल्ह्यातील औद्योगिक वाहतूक, मालवाहतूक आणि स्थानिक नागरिकांच्या दळणवळणासाठी हा महामार्ग अत्यंत महत्त्वाचा ठरणार आहे.

बिबट्याच्या हल्ल्यात लाखणगाव येथे वासरू ठार

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

लोणी-धामणी : लाखणगाव (ता. आंबेगाव) येथे बिबट्याच्या हल्ल्यात वासराचा मृत्यू झाल्याची घटना बुधवारी (दि. २५) पहाटेच्या सुमारास घडली. या घटनेमुळे परिसरात भीतीचे वातावरण निर्माण झाले आहे. येथील शेतकरी ज्ञानेश्वर पाटील यांच्या गोठ्यात बांधून ठेवलेल्या वासरावर बिबट्या ने हल्ला केला. गोठ्याच्या खाली असलेल्या फटीतून बिबट्याने पंजा घालून वासराला गंभीर जखमी केले. त्यानंतर वासराला फरफटत नेऊन ठार केल्याचे आढळून आले.

घराच्या परिसरातून वासराला ओढत नेल्याच्या खुणा दिसून आल्या. मोकळे शेत, कांद्याचे शेत तसेच मेथीच्या पिकातून अंदाजे एक किलोमीटर अंतरावर असलेल्या बेबी कॉर्न मक्याच्या शेतात वासराचा फडशा पाडल्याचे आढळले. परिसरातील परिस्थिती आणि ओढून नेल्याच्या

खुणांवरून या भागात बिबट्याचा वावर असल्याची खात्री ग्रामस्थांनी व्यक्त केली.

या घटनेची माहिती मिळताच वनविभागाचे कर्मचारी पूजा कांबळे आणि जाधव यांनी घटनास्थळी भेट देऊन पंचनामा केला. दरम्यान, परिसरात बिबट्यांची संख्या वाढल्याचा अंदाज नागरिकांकडून व्यक्त केला जात आहे. तीन ते चार महिन्यांच्या कालावधीनंतर लाखणगाव परिसरातील ही पहिलीच घटना असल्याचे सांगण्यात आले. घराच्या जवळूनच वासरू नेल्यामुळे नागरिकांमध्ये भीतीचे वातावरण निर्माण झाले असून मानवी जीवितास धोका निर्माण होण्याची शक्यता व्यक्त करण्यात येत आहे.

घरकुल लाभार्थ्यांना जागा देण्याची प्रक्रिया गतीमान करण्याची मागणी

अंकिता पाटील ठाकरे यांची जिल्हाधिकाऱ्यांना निवेदन

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

इंदापूर : इंदापूर तालुक्यात अनेक बेघर कुटुंबांना घरकुले मंजूर झाली असली तरी स्वतःची जागा नसल्यामुळे ही घरकुले प्रलंबित राहिली आहेत. त्यामुळे जागा नसलेल्या घरकुल लाभार्थ्यांना गायरान व गावठाणातील जागा उपलब्ध करून देण्यासाठी प्रशासकीय प्रक्रिया गतीमान करावी, अशी मागणी पुणे जिल्हा परिषद सदस्या अंकिता पाटील ठाकरे यांनी जिल्हाधिकारी जितेंद्र डूडी यांच्याकडे केली.

या संदर्भात बुधवारी (दि. २५) पुणे येथे जिल्हाधिकारी कार्यालयात भेट घेऊन त्यांनी सविस्तर चर्चा केली. यावेळी घरकुल मंजूर झालेल्या बेघर कुटुंबांना जागा उपलब्ध नसल्यामुळे योजना रखडल्याची बाब त्यांनी निदर्शनास आणून दिली. गरीब व

वंचित कुटुंबांना स्वतःचे हक्काचे घर मिळावे हा सर्वांचा प्रामाणिक प्रयत्न आहे. घरकुल मंजूर झालेल्या लाभार्थ्यांना पर्यायी जागा उपलब्ध करून देणे अत्यंत आवश्यक असून हा प्रश्न संबंधित कुटुंबांच्या मूलभूत हक्कांशी संबंधित असल्याचे अंकिता पाटील ठाकरे यांनी यावेळी सांगितले. समाजातील शेवटच्या घटकापर्यंत विकास पोहोचला पाहिजे, हे आपले उद्दिष्ट असल्याचेही त्यांनी नमूद केले.

जिल्हाधिकारी जितेंद्र डूडी यांनी याची दखल घेत प्रशासनाला तात्काळ कार्यवाही करण्याचे निर्देश दिले. पात्र लाभार्थ्यांना लवकरात लवकर घरकुलासाठी जागा उपलब्ध करून देण्यासाठी आवश्यक कार्यवाही केली जाईल, असे त्यांनी स्पष्ट केले. या भेटीप्रसंगी जिल्हा परिषद सदस्या निर्मलाताई मिसाळ तसेच सागर मिसाळ उपस्थित होते.

घसरलेल्या दरांमुळे फुलशेती अडचणीत

आंबेगाव तालुक्यातील शेतकऱ्यांवर आर्थिक संकट

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

लोणी-धामणी : आंबेगाव तालुक्याच्या पूर्व भागातील मेंगडेवाडी, जारकरवाडी, पोंदेवाडी, लाखणगाव आणि वाळुंजनगर परिसरात मोठ्या प्रमाणावर फुलशेती केली जाते. मात्र, यंदा फुलांचे बाजारभाव मोठ्या प्रमाणात घसरल्याने फूल उत्पादक शेतकरी बांधव आर्थिक अडचणीत सापडले आहेत.

वाळुंजनगर येथील तानाजी वाळुंज आणि मेंगडेवाडी येथील सागर रणपिसे यांनी दोन एकर क्षेत्रात 'मार्बल' जातीच्या फुलांची लागवड केली आहे. सध्या फुले तोडणीसाठी तयार असतानाच बाजारभाव कोसळल्याने अपेक्षित उत्पन्न मिळत नसल्याची खंत त्यांनी व्यक्त केली.

तानाजी वाळुंज यांनी दीड एकर क्षेत्रात कलिंगड पिकासोबत अप्सरा झेंडूचे आंतरपीक घेतले होते. कलिंगडाला समाधानकारक दर मिळाला; मात्र झेंडूला अत्यल्प भाव मिळत असल्याने खर्चही निघत नसल्याचे त्यांनी सांगितले. यंदा चांगला भाव मिळेल या अपेक्षेने शेतकऱ्यांनी फुलशेतीवर मोठा खर्च केला होता. खते, कीडनाशके आणि मजुरीवरील खर्च वाढला असताना ऐन हंगामात मागणी घटल्याने शेतकऱ्यांना फटका बसला आहे.

वाढत्या तापमानामुळे उत्पादनात जवळपास निम्मी घट झाली असून फुलांची गुणवत्ता देखील खालावली आहे. परिणामी, खराब होणाऱ्या फुलांचे प्रमाण वाढले आहे. सध्या झेंडूला किलोमागे २० ते ३० रुपये, बिजलीला १० ते २० रुपये, शेवंतीला सुमारे १०० रुपये तर अष्टरला ६० ते ७० रुपये दर मिळत आहेत. या दरांमध्ये उत्पादन खर्च वसूल होणेही कठीण झाले असल्याचे सागर रणपिसे यांनी सांगितले.

दरम्यान, परीक्षांचा कालावधी सुरू असल्याने बाजारातील मागणी घटली असून त्याचा थेट परिणाम दरांवर झाला आहे. वाढते तापमान, घटलेली मागणी आणि खर्चात झालेली वाढ या तिहेरी फटक्यामुळे फूल उत्पादक शेतकरी सध्या मोठ्या आर्थिक संकटात सापडला आहे, असे जयेश वाळुंज यांनी सांगितले.

बुडीत बंधाऱ्यांच्या मागणीसाठी मोर्चा

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

राजगुरुनगर : चासकमान धरणाच्या पश्चिमेकडील भीमा नदी पात्रात बुडीत बंधारे बांधावेत तसेच कळमोडी धरणातून आंबेगाव तालुक्यातील गावांना पाणी देऊ नये या मागणीसाठी खेड तालुक्याच्या पश्चिम भागातील आदिवासी नागरिकांनी तहसील कार्यालयावर मोर्चा काढून तहसीलदारांना निवेदन दिले. पाणीटंचाईच्या तीव्र समस्येमुळे नागरिक आक्रमक झाले असून मागण्या मान्य न झाल्यास आंदोलनाचा इशारा देण्यात आला आहे.

खेड तालुक्यातील पश्चिम भागात मार्च महिन्याच्या सुरुवातीपासूनच तीव्र पाणीटंचाई निर्माण झाली आहे. अनेक गावांमध्ये पिण्याचे पाणी, जनावरांसाठी पाणी तसेच घरगुती वापरासाठी पाणी मिळणे कठीण झाले आहे. नागरिकांच्या मते, चासकमान

धरणातून नदीपात्रात आणि डाव्या कालव्याद्वारे सतत आवर्तन सुरू ठेवल्याने भीमा नदीपात्रात पाणी शिल्लक राहत नाही. त्यामुळे नदीकाठच्या गावांमध्ये पाण्याची तीव्र टंचाई निर्माण झाली आहे. स्रोत आटल्यामुळे शासनाची जलजीवन मिशन अंतर्गत सुरू असलेली 'हर घर नल' योजना अनेक गावांमध्ये बंद पडल्याची तक्रार नागरिकांनी केली. या भागात गेली अनेक वर्षे बुडीत बंधारे उभारण्याची मागणी करण्यात येत आहे. मात्र याकडे लोकप्रतिनिधी आणि प्रशासन दुर्लक्ष करत असल्याचा आरोप नागरिकांनी केला.

मोर्चादरम्यान आंदोलकांनी दिलेल्या निवेदनात म्हटले आहे की, चासकमान धरणाच्या बुडीत क्षेत्रात तात्काळ बंधारे उभारावेत आणि खेड तालुक्यातील धरणाचे पाणी प्राधान्याने खेड तालुक्यातील गावांना द्यावे. त्यानंतरच इतर तालुक्यांचा विचार करावा. या भागातील अनेक गावे वर्षानुवर्षे पाण्यापासून वंचित असून परिस्थिती अत्यंत गंभीर बनली आहे. धुवोली, वांजळे, शिरगाव, मंदोशी, मोरोशी, धामणगाव, एकलहरे, नायफड, डेहणे, शेंदुर्ली, खरोशी, आव्हाट, टोकावडे आदी गावांतील नागरिक मोठ्या संख्येने या मोर्चात सहभागी झाले होते. नागरिकांनी तहसीलदार प्रशांत बेडसे यांना निवेदन देत बुडीत बंधाऱ्याबाबत तात्काळ निर्णय घ्यावा, अन्यथा आंदोलन करण्याचा इशारा दिला. या वेळी स्थानिक पदाधिकारी, ग्रामपंचायत सदस्य, सामाजिक कार्यकर्ते तसेच विविध गावांतील नागरिक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. पाणी प्रश्न तातडीने सोडवावा, अन्यथा आंदोलन तीव्र करण्यात येईल, असा इशारा नागरिकांनी प्रशासनाला दिला.

पापळवाडीतील जीर्ण लोखंडी पूल धोकादायक

शेतकऱ्यांना मोठा त्रास, उपोषणाचा दिला इशारा

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

राजगुरुनगर : खेड तालुक्यातील पापळवाडी येथील कालव्यावरील लोखंडी पूल अतिशय जीर्ण अवस्थेत असून कोणत्याही क्षणी कोसळण्याची भीती निर्माण झाली आहे. या पुलामुळे पापळवाडी आणि आखरवाडी येथील शेतकऱ्यांना मोठा त्रास सहन करावा लागत असून तात्काळ नवीन पूल बांधावा, अन्यथा उपोषणाचा इशारा ग्रामस्थांनी दिला आहे.

कालव्यावरील १० किमी ९/३०० या ठिकाणी सुमारे २२ वर्षांपूर्वी लोखंडी पूल बांधण्यात आला होता. मात्र गेल्या अनेक वर्षांपासून या पुलाच्या दुरुस्ती किंवा पुनर्बांधणीसंदर्भात कोणतीही कामे करण्यात आलेली नाहीत. परिणामी पूल पूर्णपणे जीर्ण झाला असून पुलावरील सिमेंट स्लीपरही निघून गेल्या आहेत. त्यामुळे पुलावरून वाहतूक करणे अत्यंत धोकादायक बनले आहे. या पुलावरून पापळवाडी व आखरवाडी गावातील शेतकरी शेतीमाल, बैलगाड्या तसेच शेतीची अवजारे घेऊन ये-जा करतात. पुलाची अवस्था खराब असल्यामुळे अनेक वेळा बैलगाड्या कालव्यात घसरल्याच्या घटना घडल्या असून छोटे-मोठे अपघातही झाले आहेत. सध्या पूल धोकादायक झाल्यामुळे शेतकऱ्यांना सुमारे दोन किलोमीटरचा वळसा घालून शेतात जावे लागत आहे. त्यामुळे वेळ आणि खर्च दोन्ही वाढत असून शेतकऱ्यांची मोठी हेळसांड होत आहे. या संदर्भात माजी सरपंच अरुण चव्हाण यांनी संबंधित विभागाला वारंवार लेखी व तोंडी निवेदने दिली असल्याचे सांगितले. मात्र अद्याप कोणतीही ठोस कार्यवाही झालेली नाही. प्रशासनाने तात्काळ येथे आरसीसी पूल उभारण्याचे काम हाती घ्यावे, अन्यथा उपोषणाला बसण्याचा इशारा त्यांनी दिला आहे.

या पुलामुळे शेतीमाल वाहतूक करणे अत्यंत कठीण झाले असून पावसाळ्यात परिस्थिती आणखी धोकादायक बनते. मोठा अपघात होण्यापूर्वी संबंधित विभागाने तातडीने नवीन पूल उभारण्याचा निर्णय घ्यावा, अशी मागणी ग्रामस्थांकडून करण्यात येत आहे. अन्यथा आंदोलन करण्याचा इशाराही ग्रामस्थांनी दिला आहे.

खरात प्रकरणानंतर धार्मिक कार्यक्रमांचे आयोजनच थांबले; लोक झाले अधिक सावध

खेड तालुक्यातील बुवा-बाबांच्या दारी शुकशुकाट?

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

राजगुरूनगर : नाशिक येथील भोंदूबाबा कॅप्टन अशोक खरात प्रकरणानंतर राज्यभरात खळबळ उडाली असून या पार्श्वभूमीवर खेड तालुक्यातील ग्रामीण भागातील बुवा-बाबा, आश्रम आणि मठांमध्ये भक्तांची वर्दळ कमी झाल्याचे चित्र दिसत आहे. अनेक ठिकाणी पूर्वीप्रमाणे सत्संग, वारी, विशेष पूजा किंवा धार्मिक कार्यक्रम होत नसल्याचे स्थानिकांकडून सांगितले जात आहे.

नाशिक येथील अशोक खरात यांच्यावर लैंगिक अत्याचार,

ब्लॅकमेलिंग, फसवणूक, महिलांचे शोषण, बनावट धार्मिक वस्तू विक्री तसेच इतर गंभीर गुन्ह्यांचे आरोप असल्याने या प्रकरणाची राज्यभर चर्चा सुरू आहे. या प्रकरणाच्या तपासात अनेक व्हिडिओ क्लिप्स, मालमत्ता आणि इतर बाबी समोर येत असल्याने लोकांमध्ये भीती आणि सावधगिरीचे वातावरण निर्माण झाले आहे.

या पार्श्वभूमीवर खेड तालुक्यातील अनेक गावांमध्ये छोट्या-मोठ्या बुवा, बाबा आणि तथाकथित आध्यात्मिक गुरू यांच्या ठिकाणी गर्दी कमी झाल्याचे दिसत आहे. पूर्वी पौर्णिमा, अमावस्या, वारी किंवा विशेष धार्मिक कार्यक्रमांच्या दिवशी मोठी गर्दी होत असे. मात्र सध्या अनेक ठिकाणी शांतता असल्याचे स्थानिकांनी सांगितले. काही आश्रमांमध्ये कार्यक्रम रद्द करण्यात आल्याचे किंवा सध्या केवळ नियमित पूजा सुरू असल्याचेही समजते. एका स्थानिक नागरिकाने नाव न सांगण्याच्या अटीवर सांगितले की, खरात प्रकरणानंतर लोक अधिक सावध झाले आहेत. कोणत्याही बाबांकडे जाण्यापूर्वी आता लोक विचार करतात. पूर्वी नियमितपणे जाणारे लोकही सध्या थांबले आहेत.

दरम्यान, अंधश्रद्धा निर्मूलन समिती यांसारख्या संघटनांकडून अंधश्रद्धेविरोधात जनजागृती सुरू असल्याने ग्रामीण भागातही लोकांमध्ये जागरूकता वाढत असल्याचे सामाजिक कार्यकर्त्यांचे मत आहे. दैवी शक्ती, भविष्य सांगणे, अघोरी उपाय, जादूटोणा यांसारख्या गोष्टींबाबत लोकांमध्ये संशयाची भावना वाढली असल्याचेही सांगितले जात आहे.

पोलीस सूत्रांकडून मिळालेल्या माहितीनुसार, खेड तालुक्यात अद्याप कोणत्याही बुवा किंवा बाबांविरुद्ध थेट तक्रार दाखल झालेली नाही. मात्र खरात प्रकरणानंतर राज्यातील विविध भागांत तपास यंत्रणा सतर्क झाल्या असून अशा प्रकारच्या तक्रारींकडे गंभीरतेने पाहिले जात आहे.

एकूणच, खरात प्रकरणानंतर खेड तालुक्यातील मठ, आश्रम आणि बुवा-बाबांच्या ठिकाणी निर्माण झालेला शुकशुकाट तात्पुरता की कायमस्वरूपी, हे पुढील काळात स्पष्ट होणार असले तरी लोकांमध्ये जागरूकता आणि सावधगिरी वाढल्याचे चित्र सध्या दिसत आहे. विशेषतः महिलांनी अशा तथाकथित बाबांकडे जाणे कमी केल्याचेही स्थानिक स्तरावर बोलले जात आहे.

सिंगल फेज वीजपुरवठा त्वरित मागे घ्या : आमदार बाबाजी काळे

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

राजगुरुनगर : खेड तालुक्यातील अनेक भागात महावितरणकडून कोणतीही पूर्वसूचना न देता भारनियमनच्या नावाखाली सिंगल फेज वीजपुरवठा सुरू करण्यात आल्याने शेतकरी व सर्वसामान्य नागरिकांना मोठ्या अडचणींचा सामना करावा लागत आहे. या पार्श्वभूमीवर आमदार बाबाजी काळे यांनी ऊर्जा राज्यमंत्री मेघना बोर्डीकर यांची भेट घेऊन सिंगल फेज वीजपुरवठ्याचा निर्णय तात्काळ मागे घेण्याची मागणी केली.

खेड तालुक्यातील वाडी-वस्ती भागात सध्या सिंगल फेज वीजपुरवठा सुरू असल्यामुळे शेती व दुग्ध व्यवसायावर मोठा परिणाम होत आहे. कुट्टी मशीन, दुध काढण्याच्या मशीन, पिठाच्या गिरण्या, स्ट्रीट लाईट तसेच जनावरांसाठी पाणीपुरवठा करणारे विजपंप बंद पडले आहेत. त्यामुळे शेतकऱ्यांच्या दैनंदिन कामकाजावर मोठा परिणाम झाला असून शेतकरी वर्गात तीव्र नाराजीचे वातावरण निर्माण झाले आहे. या संदर्भात आमदार बाबाजी काळे यांनी ऊर्जा राज्यमंत्री मेघना बोर्डीकर यांना निवेदन देऊन परिस्थितीची सविस्तर माहिती दिली. भविष्यात भारनियमनासारखे निर्णय घेताना शेतकरी व नागरिकांना पूर्वसूचना द्यावी, तसेच त्यांच्या प्रतिनिधींशी चर्चा करूनच निर्णय घ्यावा, अशी मागणी त्यांनी यावेळी केली.

शेतकऱ्यांचे प्रश्न लक्षात घेऊन महावितरणने तातडीने सिंगल फेज वीजपुरवठ्याचा निर्णय रद्द करून पूर्ववत नियमित वीजपुरवठा सुरू करावा, अशी आग्रही मागणी आमदार बाबाजी काळे यांनी केली.

सारांश वृत्त

जंगली हत्तीने दोघांना चिरडले

कोडरमा (झारखंड) : झारखंडच्या कोडरमा जिल्ह्यात एका जंगली हत्तीने चिरडून एका महिलेसह दोघांचा मृत्यू झाला, अशी माहिती एका वन अधिकाऱ्याने गुरुवारी दिली. बुधवारी संध्याकाळी कोडरमा पोलीस ठाण्याच्या हद्दीतील मारियामपूर येथे मनिया बिरहोर्नी (५५) या महिलेला हत्तीने चिरडून ठार केले. तसेच, आणखी एक महिला जखमी झाली असून, तिच्यावर कोडरमा सदर रुग्णालयात उपचार सुरू आहेत, असे त्यांनी सांगितले. दुसरी घटना गुरुवारी पहाटे २ वाजण्याच्या सुमारास त्याच परिसरात घडली. बाहेर झोपलेल्या एका माणसाला त्याच हत्तीने चिरडून ठार केले.

दररोज १८ जणांचा रस्ते अपघातात मृत्यू

भुवनेश्वर: २०२५ या संपूर्ण वर्षात ओडिशामध्ये रस्ते अपघातांमध्ये दररोज सरासरी १८ जणांचा मृत्यू झाला, अशी माहिती वाणिज्य आणि परिवहन मंत्री भूभूती भूषण जेना यांनी गुरुवारी राज्य विधानसभेत दिली. २०२४ मध्ये राज्यात रस्ते अपघातांमुळे होणाऱ्या मृत्यूंची सरासरी दैनंदिन संख्या १७ होती, जी २०२५ मध्ये वाढून १८ झाली, असे जेना यांनी भाजप आमदार टंकधर त्रिपाठी यांच्या प्रश्नाला लेखी उत्तर देताना सांगितले. या दोन वर्षांत दररोज जखमी होणाऱ्यांची सरासरी संख्या ३० राहिली, असे त्यांनी सांगितले.

बस नदीत कोसळून २४ जणांचा मृत्यू

ढाका : बांगलादेशमध्ये एका वाहतूक फेरीमध्ये चढण्याचा प्रयत्न करत असताना एक बस नदीत कोसळल्याने किमान २४ जणांचा मृत्यू झाला असून, अनेक जण अद्याप बेपत्ता आहेत, अशी माहिती अधिकाऱ्यांनी गुरुवारी दिली. बुधवारी सायंकाळी सुमारे ५.१५ वाजता नैऋत्येकडील राजबारी जिल्ह्यातील दौलाडिया टर्मिनलजवळ बस पद्मा नदीत कोसळल्याने हा अपघात झाला, असे अधिकाऱ्यांनी सांगितले. त्यांच्या अंदाजानुसार, ढाक्याला जाणाऱ्या बसमध्ये अनेक मुलांसह सुमारे ४० प्रवासी होते, त्यापैकी बहुतेक जण ईदच्या सुट्ट्यांनंतर राजधानीत परतत होते.

१३ जणांचा मृत्यू, २२ जखमी

आंध्र प्रदेशात भीषण बस अपघात

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

मार्कापुरम : आंध्र प्रदेशातील मार्कापुरम जिल्ह्यात गुरुवारी पहाटे खासगी बस आणि टिपर लॉरी यांच्यात झालेल्या भीषण अपघातानंतर बसला आग लागून किमान १३ जणांचा मृत्यू झाला तर २२ जण जखमी झाले. धडकेची तीव्रता इतकी होती की बसचा पुढील भाग पूर्णपणे तुटून वेगळा झाला आणि त्यानंतर बसला आग लागल्याने अनेक प्रवासी आत अडकले.

अधिकाऱ्यांनी दिलेल्या माहितीनुसार, ही खासगी बस तेलंगणातील जगतीयाल येथून नेल्लोर जिल्ह्यातील कालीगिरीकडे जात होती. पहाटे सुमारे ५.३० ते ६ वाजण्याच्या दरम्यान बसची टिपर लॉरीला जोरदार धडक झाली. धडकेनंतर लॉरी उलटली आणि बसला आग लागली. आगीमुळे अनेक प्रवासी जळून मृत्यूमुखी पडल्याची माहिती प्रशासनाने दिली. अपघातानंतर तात्काळ बचावकार्य सुरू करण्यात आले असून जखमींना जवळच्या रुग्णालयात उपचारासाठी दाखल करण्यात आले आहे. अपघातग्रस्तांच्या नातेवाईकांना मदत करण्यासाठी मार्कापुरम येथील उपजिल्हाधिकारी कार्यालयात नियंत्रण कक्ष स्थापन करण्यात आला आहे. या घटनेबद्दल आंध्र प्रदेशचे मुख्यमंत्री एन. चंद्रबाबू नायडू यांनी तीव्र दुःख व्यक्त केले असून अपघाताच्या कारणांची सखोल चौकशी करून सविस्तर अहवाल सादर करण्याचे निर्देश अधिकाऱ्यांना दिले आहेत.

राष्ट्रपती द्रौपदी मुर्मू यांनीही अपघातातील जीवितहानीबद्दल शोक व्यक्त करून जखमी लवकर बरे व्हावेत अशी सदिच्छा व्यक्त केली. त्यांनी शोकाकुल कुटुंबियांप्रति संवेदना व्यक्त केल्या. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनीही अपघाताबद्दल दुःख व्यक्त करत पंतप्रधान राष्ट्रीय मदत निधीतून मृतांच्या कुटुंबीयांना प्रत्येकी २ लाख रुपये तर जखमींना ५० हजार रुपयांची मदत जाहीर केली आहे.

दरम्यान, तेलंगणाचे मुख्यमंत्री ए. रेवंत रेड्डी यांनीही या अपघाताबद्दल धक्का व्यक्त केला असून जखमींना सर्वोत्तम वैद्यकीय उपचार मिळावेत यासाठी अधिकाऱ्यांना निर्देश दिले आहेत. तसेच मृत आणि जखमींची माहिती गोळा करून आंध्र प्रदेश प्रशासनाशी समन्वय साधण्याचे आदेश मुख्य सचिवांना देण्यात आले आहेत.

होर्मुझ सामुद्रधुनीतून भारतीय जहाजांना परवानगी

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

तेहरान : पश्चिम आशियात सुरू असलेल्या संघर्षाच्या पार्श्वभूमीवर इराणने महत्त्वपूर्ण भूमिका घेत निवडक मित्र राष्ट्रांच्या जहाजांना सामरिकदृष्ट्या अत्यंत महत्त्वपूर्ण असलेल्या होर्मुझच्या सामुद्रधुनीतून सुरक्षितपणे मार्ग देण्याची घोषणा केली आहे. भारतासह रशिया, चीन, पाकिस्तान आणि इराक या देशांच्या जहाजांना या मार्गातून सुरक्षित प्रवासाची परवानगी देण्यात येणार असल्याचे इराणने स्पष्ट केले आहे.

संघर्षग्रस्त परिस्थितीत इराणने अंशतः सागरी नाकेबंदी लागू केली असली तरी ज्या देशांशी त्याचे घनिष्ठ संबंध आहेत, त्या देशांसाठी हा जलमार्ग खुला ठेवण्यात आला आहे. त्यामुळे आंतरराष्ट्रीय सागरी वाहतूक आणि विशेषतः तेल वाहतुकीच्या दृष्टीने या निर्णयाला मोठे महत्त्व आहे.

इराणचे परराष्ट्र मंत्री अब्बास अराघची यांनी इराणच्या सरकारी दूरचित्रवाणीला दिलेल्या मुलाखतीत सांगितले की, होर्मुझ सामुद्रधुनी पूर्णपणे बंद करण्यात आलेली नाही आणि भारतीय जहाजांनी या व्यवस्थेचा आधीच लाभ घेतला आहे. काही देशांनी त्यांच्या जहाजांच्या सुरक्षित प्रवासासाठी इराणशी संपर्क साधला होता आणि मित्र राष्ट्रांच्या जहाजांना इराणच्या सशस्त्र दलांकडून सुरक्षित मार्ग देण्यात आला आहे, असे त्यांनी सांगितले. अराघची यांनी स्पष्ट केले की, भारत, चीन, रशिया, पाकिस्तान, इराक तसेच काही अन्य देशांनी इराणशी समन्वय साधला असून त्यांच्या जहाजांना सामुद्रधुनीतून सुरक्षित मार्ग देण्यात आला आहे.

काही दिवसांपूर्वी भारताची दोन जहाजे या मार्गातून सुरक्षितपणे गेल्याची माहितीही त्यांनी दिली. मात्र, इराणने अमेरिकेसह इस्रायल आणि सध्याच्या संघर्षात सहभागी असलेल्या काही आखाती देशांशी संबंधित जहाजांना होर्मुझ सामुद्रधुनीतून जाण्याची परवानगी दिली जाणार नसल्याचे स्पष्ट केले आहे. युद्धजन्य परिस्थिती असल्यामुळे शत्रू राष्ट्रांच्या जहाजांना या मार्गातून जाण्याची परवानगी देण्याचे कोणतेही कारण नसल्याचे इराणने म्हटले आहे.

वैद्यकीय प्रवेश प्रकरणात हस्तक्षेपाचा प्रयत्न

सर्वोच्च न्यायालयाची कडक भूमिका

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : वैद्यकीय प्रवेशासंदर्भातील एका प्रकरणाच्या सुनावणीदरम्यान सर्वोच्च न्यायालयाने न्यायप्रक्रियेत हस्तक्षेप करण्याच्या कथित प्रयत्नावर तीव्र नाराजी व्यक्त केली. मुख्य न्यायाधीश सूर्यकांत यांनी याचिकाकर्त्याच्या वडिलांनी न्यायालयाशी संबंधित व्यक्तींशी संपर्क साधण्याचा प्रयत्न केल्याचा उल्लेख करत हा प्रकार अत्यंत गंभीर असल्याचे स्पष्ट केले.

सुनावणीवेळी न्यायालयाने सांगितले की, आदेश दिल्यानंतर याचिकाकर्त्याच्या वडिलांनी मुख्य न्यायाधीशांच्या भावाला फोन करून निर्णयाबाबत प्रश्न उपस्थित केले. या पार्श्वभूमीवर मुख्य न्यायाधीशांनी हा न्यायप्रक्रियेवर प्रभाव टाकण्याचा प्रयत्न असल्याचे नमूद करत, हा प्रकार न्यायालयाचा अवमान का समजला जाऊ नये याचा विचार केला जाईल, असे स्पष्ट केले.

न्यायालयाने याचिकाकर्त्याच्या वकिलांनाही फटकारले. "तुमच्या अशिलाने चुकीचे वर्तन केले आहे. अशा परिस्थितीत वकिलांनी वस्तुस्थिती तपासून आवश्यक असल्यास प्रकरणातून बाजूला व्हावे," असे न्यायालयाने स्पष्ट केले. तसेच, संबंधित व्यक्तींनी अधिकाऱ्यांवरही प्रभाव टाकण्याचा प्रयत्न केल्याचे संकेत देण्यात आले. न्यायालयाने अशा प्रकारांना सहन केले जाणार नसल्याचे ठामपणे बजावले.

हे प्रकरण सर्वसाधारण प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांच्या याचिकेशी संबंधित आहे. उत्तर प्रदेशातील सुभारती मेडिकल कॉलेजमध्ये बौद्ध अल्पसंख्यांक कोट्यातून प्रवेश देण्याची मागणी करण्यात आली होती. याचिकाकर्त्यांनी धर्मांतर केल्याचा दावा करत संबंधित प्रमाणपत्र सादर केले होते. तथापि, न्यायालयाने यापूर्वीच या धर्मांतरामागील हेतूबाबत शंका व्यक्त केली होती.

मध्यपूर्व संघर्षाचा औषध उद्योगावर परिणाम

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

चंदीगड : मध्य पूर्वेत सुरू असलेल्या संघर्षाचा थेट परिणाम देशातील औषध उद्योगावर होत असून कच्च्या मालाच्या किमतीत अवघ्या पंधरा दिवसांत २०० ते ३०० टक्क्यांपर्यंत वाढ झाली आहे. या पार्श्वभूमीवर औषधांच्या किमती वाढण्याची आणि पुरवठ्यात तुटवडा निर्माण होण्याची शक्यता औषध उत्पादकांनी व्यक्त केली आहे.

हिमाचल प्रदेशातील सुमारे ६५० औषधनिर्माण युनिट्स देशातील एकूण औषध उत्पादनापैकी जवळपास २५ टक्के उत्पादन करतात. मात्र कच्च्या मालाच्या टंचाईमुळे उत्पादनावर मोठा परिणाम होत असल्याचे उद्योग क्षेत्रातून सांगण्यात येत आहे. हिमाचल ड्रग मॅन्युफॅक्चरर्स असोसिएशनचे प्रवक्ते संजय शर्मा यांनी सांगितले की, सध्याच्या परिस्थितीत कच्च्या मालाच्या पुरवठ्यात सुमारे ४० टक्क्यांनी घट झाली आहे, तर किमती १५० ते २०० टक्क्यांनी वाढल्या आहेत.

गेल्या पंधरवड्यात पॅरासिटामॉलचा दर २५० रुपयांवरून ४५० रुपये प्रति किलोपर्यंत वाढला आहे. वाढत्या खर्चामुळे अनेक उत्पादकांना उत्पादन कमी करावे लागत असून कारखाने २४ तासांऐवजी केवळ ८ तास चालवले जात असल्याची माहिती त्यांनी दिली. यामुळे रोजगार कपातीची शक्यता देखील व्यक्त करण्यात आली आहे. औषध उद्योगासाठी आवश्यक असलेल्या सक्रिय औषधीय घटक, द्रावक, सहाय्यक घटक तसेच पॅकेजिंग साहित्याच्या किमतीत मोठी वाढ झाल्याने उत्पादन करार अव्यवहार्य ठरत आहेत. उद्योग संघटनांनी केंद्र सरकारकडे आपत्कालीन कृती दल स्थापन करण्याची आणि अत्यावश्यक वस्तू कायद्यांतर्गत हस्तक्षेप करण्याची मागणी केली आहे. तसेच कच्च्या मालाच्या वाढत्या किमतींवर नियंत्रण ठेवण्यासाठी राष्ट्रीय औषध किंमत प्राधिकरण यांनी तातडीने पावले उचलावीत, अशी मागणी करण्यात आली आहे.

एअर इंडियाच्या विमानात तांत्रिक बिघाड

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : दिल्लीहून लंडनच्या हिथ्रो विमानतळाकडे जाणारे एअर इंडियाचे ए३५० विमान तांत्रिक बिघाडाच्या शक्यतेमुळे जवळपास सात तास हवेत राहिल्यानंतर गुरुवारी दुपारी दिल्लीला परतले. खबरदारीचा उपाय म्हणून विमान परत बोलावण्यात आल्याची माहिती एअर इंडियाने दिली.

एअर इंडिया कंपनीच्या प्रवक्त्याने सांगितले की, दिल्लीहून हिथ्रो विमानतळ येथे जाणारे एआय१११ हे विमान तांत्रिक बिघाडाच्या शक्यतेमुळे परत आणण्यात आले. विमान सुरक्षितपणे दिल्ली विमानतळावर उतरले असून सध्या त्याची सखोल तांत्रिक तपासणी सुरू आहे.

सूत्रांनी दिलेल्या माहितीनुसार, विमानातून उड्डाणानंतर काही वेळाने अनोळखी आवाज येत असल्याचे निदर्शनास आले. त्यानंतर खबरदारीचा उपाय म्हणून विमान परत वळवण्याचा निर्णय घेण्यात आला. एआय१११ हे विमान सौदी अरेबियाच्या हवाई हद्दीत असताना मार्ग बदलण्याचा निर्णय घेण्यात आला होता. फ्लाइट ट्रॅकिंग संकेतस्थळावरील माहितीनुसार, विमानाने सकाळी सुमारे ६ वाजता दिल्लीहून उड्डाण केले होते आणि दुपारी सुमारे साडेबारा वाजता दिल्ली विमानतळावर परत उतरले. परत उतरण्यापूर्वी विमान एकूण जवळपास सात तास हवेत होते.

दरम्यान, ए३५०-९०० विमानात यापूर्वी १५ मार्च रोजीही तांत्रिक अडचण निर्माण झाली होती. त्या वेळी न्यूयॉर्कहून दिल्लीला येणारे विमान आयर्लंडमधील शॅनन येथे वळवण्यात आले होते, अशी माहिती सूत्रांनी दिली. एअर इंडियाने प्रवाशांना झालेल्या गैरसोयीबद्दल खेद व्यक्त केला असून प्रवाशांना लवकरात लवकर लंडनला रवाना करण्यासाठी पर्यायी व्यवस्था करण्यात येत असल्याचे सांगितले.

पाकिस्तानच्या कथित मध्यस्थीवरून काँग्रेसची टीका

'दलाल राष्ट्र' उल्लेखावरून वाद

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : पश्चिम आशियातील संघर्षाच्या पार्श्वभूमीवर पाकिस्तानच्या कथित मध्यस्थीच्या मुद्द्यावरून केंद्र सरकार आणि काँग्रेस यांच्यात आरोप-प्रत्यारोप सुरू झाले असून 'दलाल राष्ट्र' या उल्लेखावरून काँग्रेसने गुरुवारी मोदी सरकारवर जोरदार टीका केली.

काँग्रेसचे संपर्क प्रभारी सरचिटणीस जयराम रमेश यांनी म्हटले की, पश्चिम आशियातील सध्याचे युद्ध थांबवण्यासाठी चर्चेचा मध्यस्थ म्हणून पाकिस्तानचा उल्लेख होणे ही भारतासाठी अत्यंत नामुष्कीची बाब असून प्रादेशिक राजनैतिकतेला धक्का बसला आहे.

भारताच्या मुत्सद्देगिरीतील आणि कथानक व्यवस्थापनातील अपयशामुळे एका तुटलेल्या देशाचे रूपांतर मध्यस्थ देशात होत असल्याची टीका त्यांनी केली.

जयराम रमेश यांनी पाकिस्तानवर दहशतवादाला आश्रय दिल्याचे आरोप करत, ओसामा बिन लादेनसारख्या दहशतवाद्यांना आश्रय देणे, अण्वस्त्र प्रसारबंदी नियमांचे उल्लंघन करणे तसेच ए.क्यू. खान नेटवर्कच्या माध्यमातून अण्वस्त्र तंत्रज्ञानाचा प्रसार करण्यात पाकिस्तानची भूमिका असल्याचे म्हटले. तसेच अफगाणिस्तानमधील कारवाया आणि स्वतःच्या नागरिकांविरुद्ध कारवाई केल्याचाही त्यांनी उल्लेख केला.

रमेश यांनी म्हटले की, पाकिस्तानला मध्यस्थीच्या भूमिकेसाठी विचारात घेतले जात असल्याची चर्चा ही पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या परराष्ट्र धोरणावर गंभीर प्रश्नचिन्ह उपस्थित करणारी आहे. मुंबईतील २६/११ हल्ल्यानंतर तत्कालीन पंतप्रधान मनमोहन सिंग यांच्या सरकारने पाकिस्तानला आंतरराष्ट्रीय स्तरावर एकाकी पाडले होते, असा दावा त्यांनी केला.

दरम्यान, पाकिस्तानचे लष्करप्रमुख जनरल असिम मुनीर यांच्या वक्तव्यांनंतरही भारत पाकिस्तानला आंतरराष्ट्रीय स्तरावर एकाकी पाडण्यात अपयशी ठरल्याची टीकाही त्यांनी केली. काही आंतरराष्ट्रीय घडामोडींनंतर पाकिस्तानचे महत्त्व वाढल्याचेही त्यांनी म्हटले.

दुसरीकडे, पश्चिम आशिया संकटावर चर्चा करण्यासाठी बोलावलेल्या सर्वपक्षीय बैठकीत परराष्ट्रमंत्री एस. जयशंकर यांनी भारत हा कोणताही मध्यस्थ देश नसल्याचे स्पष्ट केले होते. "आपण दलाल राष्ट्र नाही," असे त्यांनी बैठकीत सांगितल्याचे वृत्त आहे. त्यानंतर या मुद्द्यावर राजकीय वाद अधिकच वाढला. या संदर्भात काँग्रेसचे माध्यम विभाग प्रमुख पवन खेरा यांनीही सरकारवर टीका करत, रशिया-युक्रेन युद्धात भारत मध्यस्थी करण्याचा प्रयत्न करत होता, तेव्हा भारत 'दलाल देश' होता का, असा सवाल उपस्थित केला.

सरकारने मात्र विरोधकांचे आरोप फेटाळून लावत पश्चिम आशियातील परिस्थितीवर भारत सातत्याने भूमिका मांडत असून प्रतिसाद देत असल्याचे सांगितले. आखाती देशांमध्ये राहणाऱ्या भारतीयांची सुरक्षा आणि देशाच्या ऊर्जेच्या गरजा पूर्ण करणे ही सरकारची प्रमुख चिंता असल्याचेही बैठकीत सांगण्यात आले.

रशियन मालवाहू जहाजांना आता नौदलाचे संरक्षण

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

मॉस्को : पाश्चात्य देशांकडून रशियन मालवाहू जहाजे अडवण्याच्या वाढत्या घटनांच्या पार्श्वभूमीवर रशिया आता आपल्या व्यापारी जहाजांना नौदल संरक्षण देणार आहे. रशियाने हा निर्णय घेण्यात आला असल्याचे वृत्त आहे.

क्रेमलिनचे वरिष्ठ सल्लागार निकोलाई पात्रुशेव यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या बैठकीत खुल्या समुद्रात आणि आंतरराष्ट्रीय सागरी मार्गांवर रशियन जहाजे ताब्यात घेण्याच्या घटनांना आळा घालण्यासाठी नवीन नियमावली तयार करण्यात आली. रशियन मालवाहू जहाजांना आवश्यकतेनुसार नौदल संरक्षण दिले जाणार आहे. या मार्गदर्शक तत्त्वांमध्ये प्रामुख्याने अझोव-काळा समुद्र परिसर आणि बाल्टिक समुद्र क्षेत्राचा समावेश करण्यात आला आहे.

या भागांमध्ये सुरक्षित आणि सुरळीत नौकानयन सुनिश्चित करण्यासाठी विशेष देखरेख ठेवण्यात येणार आहे. मात्र या भागांच्या बाहेरही संरक्षण दिले जाईल का, याबाबत अद्याप स्पष्ट माहिती देण्यात आलेली नाही.

हा निर्णय अशा वेळी घेण्यात आला आहे, जेव्हा युरोपीय देशांकडून रशियाच्या तथाकथित 'शॅडो फ्लीट'वर कारवाई वाढवण्यात आली आहे. निर्बंधांना चुकवण्यासाठी या जहाजांचा वापर करून रशिया भारत आणि चीनसारख्या देशांना तेल आणि इंधन पुरवठा करत असल्याचा पाश्चात्य देशांचा आरोप आहे. रशियासोबत व्यवहार करणाऱ्या जहाजमालकांना नौदलाशी समन्वय कसा साधावा याबाबत सूचना देण्यात आल्या आहेत. रशियन मालवाहू जहाजांवरील देखरेख वाढवण्यात येणार असून बंदर प्रशासन, नौदल आणि जहाज चालक यांच्यात समन्वय प्रणाली तयार करण्यात आली आहे. आवश्यकतेनुसार रशियन ध्वज असलेल्या जहाजांना संरक्षण देण्यासाठी विशेष सुरक्षा यंत्रणा तैनात केली जाईल.

ब्रिटनचे पंतप्रधान कीर स्टारमर यांनी रशियन जहाजांवर कारवाई करण्यासाठी लष्कराला परवानगी दिल्याची घोषणा केली होती. तेल वाहतूक करणाऱ्या जहाजांवर कारवाई केली जाईल, असे त्यांनी म्हटले होते. या पार्श्वभूमीवर रशियाचा निर्णय महत्त्वाचा मानला जात आहे.

धर्माच्या आधारावर सुट्टीची सक्ती नाही

नवी दिल्ली : "धर्माचे पालन करणे हा वैयक्तिक अधिकार असला, तरी त्या आधारावर सुट्टीची सक्ती करता येणार नाही. संविधानातील अनुच्छेद २५ नुसार मिळालेल्या धार्मिक स्वातंत्र्याच्या मूलभूत अधिकारामध्ये, एखाद्या धार्मिक प्रसंगासाठी सरकारने सार्वजनिक सुट्टी जाहीर करावी, अशी मागणी करण्याचा अधिकार समाविष्ट नाही," असा निर्वाळा सर्वोच्च न्यायालयाने दिला आहे. विकासासाठी 'उत्पादकता' आणि कामातील सातत्य टिकवून ठेवणे आवश्यक आहे, असेही न्यायालयाने म्हटले आहे.

भारताची अर्थव्यवस्था ७.१ टक्क्यांनी वाढणार; एस अँड पी ग्लोबलचा अंदाज

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : जागतिक स्तरावर युद्धजन्य परिस्थिती, इंधन दरवाढ आणि आर्थिक अनिश्चितता असतानाही भारताच्या अर्थव्यवस्थेबाबत दिलासादायक अंदाज व्यक्त करण्यात आला आहे. एस अँड पी ग्लोबल या आंतरराष्ट्रीय संस्थेने २०२६-२७ या आर्थिक वर्षात भारतीय अर्थव्यवस्था ७.१ टक्क्यांनी वाढेल, असे भाकीत केले आहे.

एप्रिलपासून सुरू होणाऱ्या नव्या आर्थिक वर्षाच्या पार्श्वभूमीवर हा अंदाज महत्त्वाचा मानला जात आहे. विशेष म्हणजे, संस्थेने आपल्या पूर्वीच्या अंदाजात ०.४० टक्क्यांची वाढ केली आहे. मार्च २०२७ अखेरीस संपणाऱ्या आर्थिक वर्षात देशाचे सकल राष्ट्रीय उत्पन्न (जीडीपी) ७.१ टक्के राहील, असे या अहवालात नमूद करण्यात आले आहे. मात्र, चालू आर्थिक वर्षाच्या तुलनेत अर्थव्यवस्थेचा वेग सुमारे अर्धा टक्का कमी राहण्याची शक्यता देखील व्यक्त करण्यात आली आहे.

देशांतर्गत मागणी टिकून राहणे, खासगी गुंतवणुकीत वाढ आणि निर्यातीत सुधारणा यामुळे अर्थगती कायम राहील, असे या अहवालात नमूद करण्यात आले आहे.

तथापि, जागतिक अस्थिरतेचा धोका अजूनही कायम असून विशेषतः पश्चिम आशियातील तणावामुळे इंधन पुरवठा आणि किमतीवर परिणाम होण्याची शक्यता व्यक्त करण्यात आली आहे. इंधनाच्या किमती वाढल्यास भारतासारख्या मोठ्या आयातदार देशांवर त्याचा थेट परिणाम होऊ शकतो.

इराण युद्धामुळे खोऱ्यातील स्थानिक तीन लाख रोजगार धोक्यात

काश्मीरच्या गालिचे-हस्तकला उद्योगावर मोठा फटका

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

श्रीनगर : पश्चिम आशियातील इराण युद्धाचा थेट परिणाम काश्मीरमधील गालिचे आणि हस्तकला उद्योगावर झाला असून या क्षेत्रातील व्यवसाय अचानक ठप्प झाला आहे. व्यापाऱ्यांनी इशारा दिला आहे की, परिस्थिती अशीच राहिली तर सुमारे तीन लाख लोकांच्या रोजगारावर परिणाम होऊ शकतो.

काश्मीरमधील व्यापाऱ्यांच्या म्हणण्यानुसार, परदेशातील संभाव्य खरेदीदारांकडून येणाऱ्या चौकशा जवळपास बंद झाल्या आहेत. विशेषतः अमेरिका, युरोप आणि पश्चिम आशियातील बाजारपेठांमधून मागणी कमी झाली आहे.

काश्मीर चेंबर ऑफ कॉमर्स अँड इंडस्ट्री चे माजी प्रमुख आणि कार्पेट एक्सपोर्ट प्रमोशन कौन्सिलचे सदस्य शेख आशिक यांनी सांगितले की, इराण संघर्ष सुरू झाल्यापासून काश्मीरमधील गालिचे आणि हस्तकला उद्योग पूर्णपणे मंदावला आहे. या संघर्षाचे जागतिक आर्थिक परिणाम होत असून लक्झरी वस्तूंवरील खर्च कमी झाला आहे.

काश्मीरचे हाताने विणलेले गालिचे सुमारे २५ देशांमध्ये निर्यात केले जातात.

पश्चिम आशिया ही या उत्पादनांची मोठी बाजारपेठ मानली जाते. गालिच्यांबरोबरच पेपरमॅशे, पश्मिना शाली, कानी विणकाम, सोझनी भरतकाम, खातंबंद लाकूडकाम आणि अक्रोड लाकडावरील कोरीवकाम या पारंपरिक हस्तकला वस्तू काश्मीरच्या निर्यात अर्थव्यवस्थेचा महत्त्वाचा भाग आहेत.

व्यापाऱ्यांच्या मते, युद्ध किंवा आंतरराष्ट्रीय तणावाचा सर्वात मोठा फटका लक्झरी वस्तूंच्या बाजारपेठेला बसतो.

युद्धकाळात लोक जीवनावश्यक वस्तूंवर खर्च करतात आणि आलिशान वस्तूंची खरेदी पुढे ढकलतात, त्यामुळे काश्मीरच्या हस्तकला उद्योगावर थेट परिणाम होतो.

प्रसिद्ध गालिचा व्यापारी फयाज अहमद शाह यांनीही या परिस्थितीबद्दल चिंता व्यक्त केली आहे. जगातील दुसऱ्या क्रमांकाच्या सर्वात मोठ्या रेशमी गालिच्याच्या निर्मितीच्या प्रकल्पावर काम सुरू असले तरी दीर्घकाळ अस्थिरता राहिली तर हा प्रकल्प थांबवावा लागू शकतो, असे त्यांनी सांगितले.

काश्मीरमधील गालिचे आणि हस्तकला क्षेत्रातून दरवर्षी सुमारे ६०० ते ७०० कोटी रुपयांची निर्यात होते. या उद्योगावर हजारो कुटुंबांचा उदरनिर्वाह अवलंबून आहे. मात्र जागतिक बाजारपेठेतील अनिश्चितता कायम राहिली तर मोठ्या प्रमाणावर नोकरकपात होण्याची शक्यता व्यापाऱ्यांनी व्यक्त केली आहे. या पार्श्वभूमीवर काश्मीरमधील व्यापारी आणि कारागीर वर्गात मोठी चिंता निर्माण झाली असून युद्ध लवकर संपावे, अशी अपेक्षा उद्योग क्षेत्रातून व्यक्त केली जात आहे.